

การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

THE DEVELOPMENT OF SELF DISCIPLINE IN LEARNING OF
GRADE 5 STUDENTS BY USING TRISIKHA PRINCIPLE

โดย
อภิลักษณ์ เนียมโพธิ์

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2560

**THE DEVELOPMENT OF SELF DISCIPLINE IN LEARNING OF
GRADE 5 STUDENTS BY USING TRISIKHA PRINCIPLE**

**BY
APHILAK NIAMPHO**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
FACULTY OF EDUCATION**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2017**

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดย

อภิสิทธิ์ เนียมโพธิ์

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2560

รศ.ดร.มารุต พัฒนาผล
ประธานกรรมการสอบ

ดร.นิภาพร เฉลิมนิรันดร
กรรมการ

ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

15 มิถุนายน 2561

Thesis entitled

**THE DEVELOPMENT OF SELF DISCIPLINE IN LEARNING OF GRADE 5
STUDENTS BY USING TRISIKHA PRINCIPLE**

by

APHILAK NIAMPHO

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

Rangsit University

Academic Year 2017

Assoc.Prof.Marut Phatphon, Ed.D.
Examination Committee Chairperson

Nipaporn Chalermnirundorn, Ed.D.
Member

Srisamorn Pumsa-ard, Ed.D.

Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off.Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

June 15, 2018

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากความเมตตากรุณา และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.นิภาพร เฉลิมนิรันดร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.มารุต พัฒผล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำและแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดเวลา ผู้วิจัยขอขอบคุณมาอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ดร.ชัชชญา พิระธรณิศน์ นายอัมพร เจือจันทร์ และนางสำรวย ภารัตนวงศ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านโคกไผ่ (สถิตย์วิริยะคุณ) จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและขอขอบคุณผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนวัดสระแก้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือในการนำเครื่องมือไป Try out เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ และช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาอย่างเต็มกำลัง และคอยให้กำลังใจและห่วงใย ช่วยเหลือให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ ความมานะและความอดทนจนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้ ประโยชน์ใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อเป็นการน้อมรำลึก และบูชา พระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

อภิรักษ์ณ์ เนียมโพธิ์

ผู้วิจัย

5906211 : สาขาวิชาเอก: หลักสูตรและการสอน; ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ : ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้, หลักไตรสิกขา

อภิถำกษณื เนียมโพธิ์: การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (THE DEVELOPMENT OF SELF DISCIPLINE IN LEARNING OF GRADE 5 STUDENTS BY USING TRISIKHA PRINCIPLE) อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด, 115 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา ในวิชาสังคมศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาและ 3) เพื่อศึกษาความคงทนของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนหลังจากจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้ว 1 เดือน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ในโรงเรียนกลุ่มศูนย์กทม. อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา 6 โรงเรียน จำนวน 184 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่ (สถิตยวิริยะคุณ) ที่อยู่ในกลุ่มศูนย์ กทม. ซึ่งมีเพียงหนึ่งห้องเรียนและมีจำนวนนักเรียนเพียง 32 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านตั้งใจเรียน ด้านตรงต่อเวลา ด้านใฝ่เรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา 4 แผน โดยจัดการเรียนรู้แผนละ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวมจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 แผน 4 สัปดาห์ 8 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาหา ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ค่าที (t – test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน และนักเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 71.88) มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) 2) นักเรียนที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านใฝ่เรียนรู้ ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือด้านตรงต่อเวลา ($\bar{x} = 4.38$) และ 3) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้หลังเรียนจบผ่านไป 1 เดือน สูงกว่าหลังลายมือชื่อนักศึกษาลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

เรียนตามแผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมาคือด้านตั้งใจเรียน ($\bar{x} = 4.52$)

ลายมือชื่อนักศึกษาลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

**5906211 : MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION;
M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)**

KEYWORDS : DISCIPLINE LEANING, TRISIKHA

**APHILAK NIAMPHO: THE DEVELOPMENT OF SELF DISCIPLINE IN
LEARNING OF GRADE 5 STUDENTS BY USING TRISIKHA PRINCIPLE. THESIS
ADVISOR: SRISAMORN PUMSA-ARD, Ed.D., 115 p.**

This is an experimental research. Aims to 1) study self-discipline in learning by Trisikha learning management of grade 5 Students 2) To compare students' self-discipline in learning before and study by Trisikha learning management principles and 3) To study the persistence of self-discipline in learning after the learning process is finished 1 month, The population in this study was the grade 5th students who were studying in the second semester of academic year 2017 in the schools of 184 students, 6 schools in Bangkok metropolitan area, Muang district, Nakhon Ratchasima province. The Samples used there are grade 5th students in the one school group, is Ban Praduk-Khok Pai (Sitti Viriyanun)School, There are 32 people, Muang District, Nakhon Ratchasima Province , So choose a specific type because there is only one classroom., Research instrument include: 4 aspects of learning self-discipline measure include Responsibility, Learn with attention, Punctual and Learn of teachers and students and Trisikha principle Learning Management Plans, Data Collected by researcher learning management by Trisikha principle and ask the teachers and students self-discipline learning measure. Analyze data by the mean (\bar{x}) and standard deviation (s.d.), Compare self discipline leaning in before and after study by t-test.

The result showed 1) Self-discipline learning of all students increase after learning and most students (71.88%) self discipline learning at the high level ($\bar{x} = 4.31$) 2) Student learning by Trisikha principle Learning Management have self discipline learning after study more than before study in statistical significance in level .01 in 4 aspects the aspects with the highest mean is Learn ($\bar{x} = 4.39$) secondary is punctual ($\bar{x} = 4.38$) and 3) Students who learned by Trisikha principle Learning Management for 1 month after study more than before study in statistical significance in level .05 in 4 aspects with the highest mean is responsibility ($\bar{x} = 4.55$) secondary is learn with

Student's SignatureThesis Advisor's Signature.....

attention ($\bar{x} = 4.52$), The results of the teacher's self-assessment were self-discipline of the students after the Trisikha principle Learning Management higher than before study.

Student's SignatureThesis Advisor's Signature.....

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาในการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.4 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 วิธีการสอนตามหลักพระพุทธศาสนา	11
2.2 ความคงทนในการเรียนรู้	19
2.3 การจัดการเรียนรู้	24
2.4 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้	27
2.5 ไตรสิกขา	34
2.6 การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา	36
2.7 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก - โศกไผ่ (สถิตย์วีริยะคุณ) จังหวัดนครราชสีมา	39
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	48
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.1 ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา	56
4.2 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ก่อนเรียน และหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา	63
4.3 ผลการศึกษาความคงทนของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังจากจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาผ่านไปแล้ว 1 เดือน	64
4.4 ผลการวิเคราะห์บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้	65
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
5.1 สรุปผลการวิจัย	66
5.2 อภิปรายผล	67
5.3 ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ และจดหมายเชิญผู้เชี่ยวชาญ	78
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	85
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ	105
ประวัติผู้วิจัย	115

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โดกไผ่ (สถิตยวิริยะคุณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	41
2.2	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	42
3.1	ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา	50
3.2	ตารางการเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา	54
4.1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนเป็นรายบุคคล (N=32)	57
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนทั้งห้อง หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา จำแนกเป็นรายด้าน (N=32)	60
4.3	ผลการเปรียบเทียบควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ก่อนเรียน และหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา (N=32)	63
4.4	ผลการเปรียบเทียบควมคงทน ของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนครั้งที่ 1 และหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ผ่านไปแล้ว 1 เดือน (N=32)	64

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	แสดงสาระสำคัญของการศึกษาตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา	18
2.2	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา	38
2.3	กรอบแนวคิดในการวิจัย	47

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เยาวชนเป็นทรัพยากรของมนุษย์ที่สำคัญของประเทศไทย จำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศไทย ดังนั้นการจัดการศึกษาของชาติจึงได้กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, น. 132) มาตราที่ 6 กล่าวว่าการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งในการจัดการศึกษาดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 4) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรที่จะนำมาจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของประเทศไทยให้มีความรู้ทักษะ เศรษฐกิจและคุณธรรมขั้นพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับการเป็นสากลซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งวิจารณ์ พานิช (2555, น. 16-21) ได้กล่าวว่าครูต้องมีความตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ให้มีทักษะสำหรับดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะเรื่องทักษะด้านชีวิตและอาชีพในการดำรงชีวิต และทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญด้านหนึ่ง คือ ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ได้กำหนดให้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีคุณภาพในเรื่องนี้ไว้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมในสาระ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส.1.1 ความรู้และความเข้าใจประวัติความสำคัญศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ มีศรัทธาที่ถูกต้อง

สำหรับความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างมากแก่นักเรียน นอกจากจะทำให้เด็กนักเรียนประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต และได้รับการยอมรับ นับถือ ชื่นชมจากบุคคลอื่นๆ ที่รู้จักแล้วยังส่งผลให้ชุมชน สังคม และประเทศชาติมีความสุขเจริญก้าวหน้า

เป็นสังคมที่มีคุณภาพ ดังนั้นจึงควรพัฒนาให้เด็กนักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ตั้งแต่เด็ก และรักษาไว้อย่างต่อเนื่อง (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนได้สังเกตเห็น พฤติกรรมของนักเรียน พบว่ามีพฤติกรรมไม่สนใจในการเรียนเท่าที่ควร โดยการเข้าชั้นเรียนสาย คุยกันระหว่างครูผู้สอนทำการจัดการเรียนรู้ และยังไม่จดบันทึกสาระสำคัญของครูสอน และไม่ส่ง การบ้านตามที่ครูมอบหมายซึ่งกล่าวได้ว่า เด็กดังกล่าวขาดความมีวินัยในตนเอง โดยเฉพาะในเรื่อง พฤติกรรมในด้านการเรียนรู้ ที่ควรพัฒนาตามหลักการจุดหมายของหลักสูตรและให้สอดคล้องกับ การพัฒนาคนในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องความมีระเบียบวินัยในตนเองดังกล่าวแล้วข้างต้นซึ่ง สอดคล้องกับ ฌ็อง-ฌัก ปิอาเจต์ (2540, น. 13) ได้กล่าวถึงวินัยในตนเองว่า เป็นความสามารถอัน เกิดจากตัวบุคคลนั่นเอง ในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังการ ออกกฏระเบียบจึงควรเป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์และนักเรียนเพื่อส่งเสริม ประชาธิปไตยและการเคารพสิทธิมนุษยชนในโรงเรียน (ชนิดา รัชพลเมือง, 2557, น. 232) ดังที่ (สินีนาน สุทธิจินดา, 2543, น. 35) กล่าวว่า ถ้าคนในสังคมนั้นๆ มีวินัยในจริยธรรม ซึ่งจะทำให้คน ในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กหรือ เยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้เด็กหรือเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตของตนอย่างถูกต้อง และไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม ที่ตนอยู่และยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นอีกด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการ เรียนนั้นจะต้องมีระเบียบวินัยต่อหน้าที่การเรียนของตนเป็นสำคัญถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองย่อมทำ ให้สำเร็จในเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ จากการศึกษางานวิจัยพบว่า มีผู้นำหลักไตรสิกขาไปพัฒนาความมี วินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ประถมศึกษาปีที่ 4-5-6) พบว่า นักเรียนมีวินัย ในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่ครูและผู้ปกครองมีวินัยสอดคล้อง กับ (ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ, 2559, น. 50)

จากการศึกษางานวิจัย พบว่า การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือหลักไตรสิกขา คือ สมาธิ ปัญญา มาพัฒนาในด้านการเรียนรู้มีอิทธิพล และสามารถที่จะจูงใจให้นักเรียนสนใจในการ เรียนรู้ได้ดี ซึ่งมีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2550) ได้กล่าวว่า การสอนแบบไตรสิกขา เป็นวิธี สอนที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติสิ่งที่เรียนจริงๆ แล้วพิจารณาผลการปฏิบัตินั้นให้เห็น ประโยชน์ คุณโทษตามความเป็นจริงด้วยตนเอง แล้วนำความรู้ที่นำมาเป็นหลักในการปฏิบัติอย่าง จริงจังและเป็นวิธีสอนที่ประกอบด้วย 3 ชั้น 1) ชั้นศีล (ศีลสิกขา) คือ การควบคุมให้นักเรียนมี ระเบียบวินัย ทั้งกายและวาจาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติพร้อมที่จะเรียน 2) ชั้นสมาธิ (จิตสิกขา) คือ การฝึกสมาธิขั้นต้นในการควบคุมสติ ให้นักเรียนรวมจิตใจความคิดแน่วแน่เป็นจุด เดียว นักเรียนตัดสิ่งรบกวนอื่นๆ ออกจากความคิดและจิตใจ 3) ชั้นปัญญา (ปัญญาสิกขา) คือ ชั้น

นักเรียนใช้สมาธิ ความมีจิตใจแน่วแน่ ทำความเข้าใจในปัญหา การหาเหตุของปัญหาเพื่อการแก้ไข พิจารณาผลที่เกิดขึ้นจนเกิดความรู้แจ้งเข้าใจ และแก้ปัญหาได้ เกิดการเรียนรู้ เกิดปัญญาในตนเอง มีมโนทัศน์ในเรื่องนั้นได้ถูกต้องตามความเป็นจริง กรมศาสนา (2548, น. 242) และผู้วิจัยได้นำหลักไตรสิกขามาพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ 4 ด้าน ของนักเรียน คือ ด้านความรู้ รับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา และใฝ่เรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตามหลักไตรสิกขา ทั้ง 4 แขน คือ เรื่องวันมาฆบูชา วิสาขบูชา อัญมัญชา และวันอาสาฬหบูชา ซึ่งนำหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา มาเป็นกระบวนการสอนในแต่ละแผนการเรียนรู้ ได้แก่ ศีล อยู่ในขั้นของการนำเข้าสู่บทเรียน สมาธิ อยู่ในขั้นสอน และปัญญาอยู่ในขั้นสรุป

ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะนำแนวคิดในการจัดการศึกษาตามศตวรรษที่ 21 เน้นพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิตด้านคุณธรรมจริยธรรม ในเรื่องความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคมอย่างมีความสุขและพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพโดยจะทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา เพื่อให้ให้นักเรียนมีความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้มากขึ้น และประสบผลสำเร็จในชีวิตสืบต่อไป

1.2 ปัญหาในการวิจัย

1.2.1 การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาสามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด

1.2.2 ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

1.2.3 ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา หลังจัดการเรียนรู้เสร็จแล้ว 1 เดือน ยังคงสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.3.1 ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

1.3.2 เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

1.3.3 ศึกษาความคงทนของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังจากจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาผ่านไปแล้ว 1 เดือน

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

1.4.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนสูงขึ้น อยู่ในระดับมาก

1.4.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนตามหลักไตรสิกขาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

1.4.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ผ่านไปแล้ว 1 เดือน ยังคงมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนเรียนและหลังเรียนครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนในปีการศึกษา 2560 ในกลุ่มศูนย์ กทม. ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 6 โรงเรียน จำนวน 184 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่ (สถิตยวิริยะคุณ) ที่เลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มศูนย์ กทม. จำนวน 32 คน จาก 1 ห้องเรียน

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.5.2.1 จัดการเรียนรู้เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 4 เรื่อง คือ เรื่องวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมิบูชา และวันอาสาฬหบูชา ซึ่งแต่ละแผนการเรียนรู้จะนำหลักไตรสิกขามาเป็นกระบวนการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

1.5.2.2 ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา และด้านใฝ่เรียนรู้

1.5.2.3 จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มีแนวปฏิบัติ 3 ประการ คือ ศีล สมาธิ และปัญญา มาจัดการเรียนรู้โดยการนำหลักของไตรสิกขามาบูรณาการในชั้นของกระบวนการสอน 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ศีล หมายถึง นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ
- 2) สมาธิ หมายถึง นักเรียนมีความตั้งใจ ในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูผู้สอนกำหนด
- 3) ปัญญา หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องตามความเป็นจริง

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.3.1 ตัวแปรต้น คือการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ชั้นศีล เตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอและรับรู้ถึงสิ่งที่ครูผู้สอนกำหนดให้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้
- 2) ชั้นสมาธิ ให้นักเรียนมีความตั้งใจ ในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูผู้สอนกำหนดให้

3) **ขั้นปัญญา** ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหากับกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดให้ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญญาขึ้นในตนเองในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องตามที่เป็นจริง

1.5.3.2 **ตัวแปรตาม** คือ ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา และด้านใฝ่เรียนรู้

1.5.4 สถานที่ทำการวิจัย

โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่ (สถิตย์วิริยะคุณ) ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา

1.5.5 ระยะเวลาในการวิจัย

ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2559 – มกราคม 2560

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการควบคุมพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และการเป็นอยู่ในสังคมที่ดี

ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติตนของนักเรียน ทั้งด้านการเรียนรู้ วัดได้โดยแบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ โดยการประเมินตนเองของผู้เรียนประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ

1) **ความรับผิดชอบ** หมายถึง การที่นักเรียนทำการบ้านหรือทำงานที่ครูมอบหมายเต็มความสามารถ และให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม หรือทำกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ และยอมรับกฎกติกาและความคิดเห็นจากเพื่อนหรือครู

2) **ตั้งใจเรียน** หมายถึง การที่นักเรียนมีความสนใจในการเรียนทุกชั่วโมง จดบันทึกทำกิจกรรมและไม่พูดคุยขณะครูสอน และร่วมกิจกรรมตามที่ครูกำหนด

3) ตรงต่อเวลา หมายถึง การที่นักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการเข้าแถวหน้าเสาธงเข้าชั้นเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามเวลาที่ครูกำหนด รวมถึงการส่งการบ้านตรงตามเวลาทุกครั้ง

4) ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง การที่นักเรียนมีความสนใจ ในการค้นคว้าสืบเสาะหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงสมัครหรือแสดงความจำนงที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และติดตามข้อมูลข่าวสารจากช่องทางต่างๆ

ไตรสิกขา หมายถึง หลักธรรม 3 ประการ ที่นำมาจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้สูงขึ้น คือ

- 1) ศีล หมายถึง นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ
- 2) สมาธิ หมายถึง นักเรียนมีความตั้งใจ ในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูผู้สอนกำหนด
- 3) ปัญญา หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนนำหลักไตรสิกขา ไปบูรณาการในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้สูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา หมายถึง การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่องไตรสิกขา มาพัฒนาความมีวินัยในตนเองในด้านการเรียนรู้ ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีแนวจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1) **ขั้นศีล** เตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอและรับรู้ถึงสิ่งที่ครูผู้สอนกำหนดให้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้
- 2) **ขั้นสมาธิ** ให้นักเรียนมีความตั้งใจ ในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูผู้สอนกำหนดให้
- 3) **ขั้นปัญญา** ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหา กับกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดให้ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญญาขึ้นในตนเองในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องตามที่เป็นจริง

การเรียนรู้ หมายถึง ผลจากการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยการนำหลักไตรสิกขาไปบูรณาการ ออกแบบจัดการเรียนรู้ ในเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ สูงขึ้น

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

1.7.2 ครูผู้สอนมีแนวทางในการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านอื่นๆ

1.7.3 ครูผู้สอนมีแนวทางในการพัฒนาเทคนิคกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะเรื่อง ไตรสิกขา มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

1.7.4 ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยเรื่องนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ให้มีความคงทน เช่นเดียวกับความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ผู้วิจัยได้ศึกษา และนำเสนอหัวข้อดังนี้

- 2.1 วิธีการสอนตามหลักพระพุทธศาสนา
 - 2.1.1 พุทธวิธีในการสอน
 - 2.1.2 ลักษณะสำคัญของพุทธวิธีการสอน
- 2.2 ความคงทนในการเรียนรู้
 - 2.2.1 การเรียนรู้
 - 2.2.1.1 ความหมายการเรียนรู้
 - 2.2.1.2 ความสำคัญของการเรียนรู้
 - 2.2.1.3 กระบวนการเรียนรู้
 - 2.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้
 - 2.2.2.1 ความหมายของความคงทนในการเรียนรู้
 - 2.2.2.2 ระยะเวลาในการวัดความคงทนในการเรียนรู้
- 2.3 การจัดการเรียนรู้
 - 2.3.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้
 - 2.3.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้
 - 2.3.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้
- 2.4 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้
 - 2.4.1 วินัยในตนเอง
 - 2.4.1.1 ความหมายวินัยในตนเอง
 - 2.4.1.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง
 - 2.4.1.3 คุณลักษณะของวินัยในตนเอง

2.4.2 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

2.4.2.1 ความหมายวินัยในตนเอง

2.4.2.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง

2.4.2.3 คุณลักษณะของวินัยในตนเอง

2.5 ไตรสิกขา

2.5.1 ความหมายของไตรสิกขา

2.5.2 ความสำคัญของไตรสิกขา

2.5.3 การใช้ไตรสิกขาพัฒนาการเรียนรู้

2.6 การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

2.6.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

2.6.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

2.6.3 ประโยชน์และความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

2.7 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก - โกงไฟ (สถิตยวิริยะคุณ)

จังหวัดนครราชสีมา

2.7.1 ข้อมูลทั่วไป

1) วิสัยทัศน์

2) ปรัชญา

3) เป้าหมาย

4) พันธกิจ

5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.7.2 กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1) โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนชุมชน

บ้านประโดก - โกงไฟ (สถิตยวิริยะคุณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

3) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รายละเอียดของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วิธีการสอนตามหลักพระพุทธศาสนา

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญ ในการอบรมสั่งสอนประชาชน ให้เป็นคนดีเช่นเดียวกับครู โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้รับหน้าที่สั่งสอน ซึ่งมีวิธีการสอนต่างๆ ดังนี้

2.1.1 พุทธวิธีในการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 173) ได้กล่าวไว้ว่าแนวการสอนพุทธมีไว้ 9 วิธีดังต่อไปนี้

1) การสอนแบบอุปมาอุปไมย

วิธีสอนแบบอุปมาอุปไมย หมายถึง วิธีสอนโดยการบรรยายเนื้อหาเปรียบเทียบคน สัตว์หรือสิ่งของเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและมองเห็นภาพเกิดมโนทัศน์ง่ายชัดเจนและสมจริง ใช้วิธีการ บรรยายอธิบายเนื้อหาที่เป็นนามธรรม หรือเรื่องที่เข้าใจยากเปรียบเทียบกับสิ่งที่นักเรียนจะเข้าใจ และมองเห็นเป็นนามรูปธรรมได้ ในการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยจะต้องเลือกตัวอย่าง สิ่งของที่ นำมาเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยที่ชัดเจนและตรงกับเนื้อหาตรงกับจุดมุ่งหมายของการสอนเรื่องนั้นๆ มากที่สุด

2) วิธีสอนแบบปจฉาวิสัชนา

วิธีการสอนแบบปจฉาวิสัชนา หมายถึง วิธีสอนที่ใช้การถาม - ตอบระหว่างผู้สอน กับนักเรียนโดยผู้สอนเป็นผู้ถาม นักเรียนเป็นผู้ตอบ หรือนักเรียนเป็นผู้ถามนักเรียนเป็นผู้ตอบเพราะ ในการถาม - ตอบนี้ ผู้สอนจะไม่ตอบคำถามเองแต่จะกระตุ้นเราหรือส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกันตอบ เป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนเกิดปัญญาขึ้นในตนเอง คิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็น

3) วิธีสอนแบบธรรมสากัจฉา

การสอนแบบธรรมสากัจฉา หมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอน เสนอสถานการณ์เป็นปัญหา ของการปฏิบัติดี หรือการขาดหลักธรรมให้นักเรียนสนทนากันจนได้ข้อสรุปความรู้ทางธรรม โดยมีลักษณะการสนทนาดังนี้

3.1) อภิปรายตามหัวข้อธรรมในหมู่นักเรียนจนนักเรียนสรุปหลักธรรมได้

3.2) ซักถามกัน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครูผู้สอน โดยนักเรียนเป็นฝ่ายถามหรือฝ่ายตอบสลับกัน หรือนักเรียนและครูผู้สอนผลัดกันถาม - ตอบจนนักเรียนสรุปหลักธรรมได้

3.3) ตั้งตัวแทนขึ้นซักถามกัน ระหว่างนักเรียนสองฝ่ายจนสรุปหลักธรรมได้ วิธีสอนแบบนี้เหมาะกับนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ในเนื้อหาพอสมควรและต้องการที่จะหาความกระจ่างในเนื้อหาเพิ่มขึ้นวิธีการนี้ใช้ได้กับนักเรียนจำนวนน้อยและมีความสามารถในการใช้ภาษา การซักถามโต้ตอบแสดงความคิดเห็นอภิปรายอธิบายได้ดีพอสมควร

4) วิธีสอนแบบอริยสัจ 4

วิธีสอนแบบอริยสัจ 4 มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.1) ขึ้นกำหนดปัญหาหรือขึ้นทุกข์ ครูช่วยนักเรียนให้ได้ศึกษาพิจารณาดูปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตัวเองด้วยความรอบคอบและพยายามกำหนดขอบเขตของปัญหา ซึ่งนักเรียนจะต้องคิดแก้ไขให้ได้

4.2) ขึ้นตั้งสมมติฐานหรือขึ้นสมมุติ

4.2.1) ครูช่วยนักเรียนให้ได้พิจารณาตัวเองว่าสาเหตุของปัญหาที่ยกขึ้นมากล่าว ในขั้นที่ 1 นั้นมีอะไรบ้าง

4.2.2) ครูช่วยนักเรียนให้เกิดความเข้าใจว่าในการแก้ปัญหาใดๆ นั้นจะต้องกำจัดหรือดับที่ต้นตอหรือแก้ปัญหานั้น

4.2.3) ครูช่วยนักเรียนคิดว่าการแก้ที่สาเหตุนั้นอาจจะกระทำอะไรได้บ้าง คือ ให้กำหนดสิ่งที่กระทำเป็นข้อๆ ไป

4.3) ขึ้นการทดลองและเก็บข้อมูลหรือขึ้นนิโรธ

4.3.1) ขึ้นทำให้แจ้งครูต้องสอนให้นักเรียนได้กระทำหรือทำการทดลองด้วยตนเอง ตามหัวข้อต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ 2 ข้อ 3

4.3.2) เมื่อทดลองได้ผลประการใดต้องบันทึกผลการทดลองแต่ละอย่างหรือที่เรียกว่าข้อมูลไว้เพื่อพิจารณาในขั้นต่อไป

4.4) ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลหรือขึ้นมรรค

4.4.1) จากการทดลองกระทำด้วยตนเองหลายๆ อย่างนั้น จะได้ผลออกมาให้เห็นชัดผลบางประการชี้ให้เห็นว่าแก้ปัญหาได้บ้างแต่ไม่ค่อยชัดเจนนักผลที่ถูกต้องชี้ให้เห็นว่า แก้ปัญหาได้บ้างแต่ไม่ค่อยชัดเจนนักผลที่ถูกต้องชี้ให้เห็นว่าแก้ปัญหาได้แน่นอนแล้ว และได้บรรลุจุดหมาย แล้วได้แนวทางหรือข้อปฏิบัติที่เราต้องการแล้วเหล่านี้ หมายความว่าต้อง

วิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้อ่านทบทวนในชั้นที่ 3 ข้อ 2. นั้นจนแจ่มแจ้งว่าทำอะไรจึงจะแก้ปัญหาที่กำหนดในชั้นที่ 1 ได้สำเร็จ

4.4.2) จากการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้จะทำให้เห็นว่าสิ่งใดแก้ปัญหาได้จริงต่อไป ก็สรุปการกระทำที่ได้ผลนั้นได้เป็นข้อๆ หรือเป็นระบบหรือเป็นแนวทางปฏิบัติและให้ลงมือกระทำ หรือปฏิบัติอย่างเต็มที่ตามแนวทางนั้นโดยทั่วกัน

5) วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนตามแนวพุทธศาสตร์

ระบบการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีแนวคิดว่าการสืบสวนสอบสวนเป็นกระบวนการหาความจริงและวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีตั้งคำถามในแนวกระบวนการวิทยาศาสตร์ ทั้งทางโลกและทางธรรม โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนดังนี้

- 5.1) การเห็นปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหา
- 5.2) การเสนอเหตุแห่งปัญหาในรูปของการตั้งสมมติฐาน
- 5.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5.4) การทดสอบสมมติฐานด้วยข้อมูล
- 5.5) การสรุปผล

6) วิธีสอนแบบไตรสิกขา

วิธีการสอนแบบไตรสิกขาเป็นวิธีการสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนในการศึกษา 3 ขั้น ดังนี้

6.1) ขั้นศีล (ศีลสิกขา) คือ การควบคุมให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยทั้งทางกาย และวาจา ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและเป็นปกติ พร้อมทั้งจะเรียน

6.2) ขั้นสมาธิ (จิตสิกขา) คือ การฝึกสมาธิขั้นต้น ในการควบคุมสติให้นักเรียน รวมจิตใจความนึกแน่วแน่เป็นจุดเดียว นักเรียนตัดสิ่งรบกวนอื่นๆ ออกจากความคิดและจิตใจ

6.3) ขั้นปัญญา (ปัญญาสิกขา) คือ ขั้นนักเรียนใช้สมาธิ ความมีจิตใจแน่วแน่ทำความเข้าใจในปัญหาการหาเหตุของปัญหา เพื่อการแก้ไขพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจนเกิดความรู้แจ้งเข้าใจ และแก้ปัญหาได้ เกิดการเรียนรู้ เกิดปัญญาญาณขึ้นในตนเองมีมโนทัศน์ในเรื่องนั้นได้ถูกต้อง ตามความเป็นจริง

7) วิธีสอนแบบเบญจขั้น

การสอนแบบเบญจขั้น ใช้หลักการยึดมั่นถือมั่นในขั้นที่ 5 อัน ได้แก่ รูปเวทนา สัญญาสังขารและวิญญาณซึ่งมี 5 ขั้นตอนคือ

7.1) ขั้นกำหนดและเสนอสิ่งเร้า (ขั้นรูป) โดยครูกำหนดสิ่งเร้าเป็นสิ่งที่สัมผัสรับรู้ แล้วเกิดอารมณ์ ความรู้สึกเป็นสถานการณ์หลายๆสถานการณ์

7.2) ขั้นรับรู้ (ขั้นเวทนา) ครูควบคุมการสัมผัสให้นักเรียนได้สัมผัสโดยอายตนะ ทั้ง 6 ให้ถูกช่องทางการรับรู้อย่างแท้จริงและใช้คำถามการเรียนการสอนทางรับรู้

7.3) ขั้นวิเคราะห์เหตุผลและสังเคราะห์ความรู้สึก (ขั้นสัญญา) ครูตั้งคำถามเพื่อให้ นักเรียนคิดแยกแยะว่ามีอะไรเกิดขึ้น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร ใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปความรู้สึกขั้นต้นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ

7.4) ขั้นตัดสินใจความดีงาม (ขั้นสังขาร) เป็นขั้นให้นักเรียนพิจารณาถึงความผิด ความถูก ความดีงามความชั่วร้าย ความเหมาะสมควรประพฤติ และไม่ควรประพฤติ

7.5) ขั้นก่อเกิดอุปนิสัยหรือคุณธรรมแฝงใจ (ขั้นวิญญาณ) เป็นขั้นใช้คำถามเพื่อ โน้มนำความคิดหรือความรู้สึกอันชอบธรรม เข้ามาไว้ในใจของตน เป็นคำถามให้นักเรียนตอบโดยคำนึงถึงตนเองเป็นที่ตั้ง

8) วิธีสอนโดยการสร้างสรรค์และโยนิโสมนสิการ

วิธีสอนโดยการสร้างสรรค์และโยนิโสมนสิการประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

8.1) ขั้นนำการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิธีการเรียนและบทเรียน

8.1.1) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม

8.1.2) บุคลิกภาพของครู และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง

ครูกับนักเรียน

8.1.3) การเสนอสิ่งเร้าและแรงจูงใจ

8.2) ขั้นสอนมีขั้นตอนดังนี้

8.2.1) ครูเสนอปัญหาที่เป็นสาระสำคัญของบทเรียนหรือเสนอหัวข้อเรื่องประเด็นที่สำคัญของบทเรียนด้วยวิธีการต่างๆ

8.2.2) ครูแนะแหล่งวิทยาการและแหล่งข้อมูล

8.2.3) นักเรียนฝึกการรวบรวมข้อมูลที่จริงความรู้ และหลักการโดยใช้ทักษะที่เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทักษะทางวิทยาศาสตร์และทักษะทางสังคม

8.2.4) จัดกิจกรรมที่เราทำให้เกิดวิธีการคิดวิธีต่างๆ และยกตัวอย่างวิธีคิด 4 อย่าง คือ

(1) คิดสืบค้นต้นเค้า

(2) คิดสืบสาวตลอดสาย

(3) คิดสืบค้นต้นปลาย

(4) คิดโยงสายสัมพันธ์

8.2.5) ฝึกการสรุปประเด็นของข้อมูลความรู้ และเปรียบเทียบ ประเมินค่าโดย วิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทดลองทดสอบจัดเป็นทางเลือกและทางออกของการ แก้ปัญหา

8.2.6) ดำเนินการเลือกและตัดสินใจ

8.2.7) กิจกรรมฝึกปฏิบัติ เพื่อพิสูจน์ผลการเลือกและการตัดสินใจ ให้ประจักษ์จริง

8.3) ชั้นสรุป

8.3.1) ครูและนักเรียนสังเกตวิธีการปฏิบัติ ตรวจสอบและ ปรับปรุงแก้ไขให้ปฏิบัติถูกต้อง

8.3.2) อภิปรายและสอบถามข้อสงสัย

8.3.3) สรุปบทเรียน

8.3.4) วัดและประเมินผล

9) วิธีสอนตามหลักทฤษฎี

กระบวนการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีมี 3 ขั้นตอนดังนี้

9.1) การสร้างศรัทธา

9.1.1) การจัดบรรยากาศของชั้นเรียนให้เหมาะสม

9.1.2) บุคลิกภาพของครูและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง

ครูกับนักเรียน

9.1.3) การเสนอสิ่งเร้าและสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้

9.2) การฝึกทักษะภาษาตามหลักทฤษฎี

9.2.1) การฝึกหัดฟังพูดอ่านเขียน

9.2.2) การฝึกปรือเพื่อจับประเด็นสาระและจดจำ

9.2.3) การฝึกฝนฝึกการใช้ภาให้แคล่วคล่องชัดเจน

9.2.4) การฝึกคิดพิจารณาจนเข้าใจแจ่มแจ้งมีวิธีคิดดังนี้

(1) คิดจำแนกแยกแยะ

(2) คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์

(3) คิดสรุปหลักการ

9.2.5) การฝึกสรุปรวมสาระความรู้เป็นหลักการด้วยการเข้าใจ แจ่มแจ้ง นำไปใช้ได้จริง (ขั้นการสอนที่ 2.4 และ 2.5 ผสมกลมกลืนกันมาตั้งแต่ขั้น 2.4 เน้นการฝึก คิด ส่วนขั้นที่ 2.5 เน้นการสร้างรูปและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน)

9.3) การมอดนและการประเมินของกัลยาณมิตร

9.3.1) การวัดและประเมินตนเอง

9.3.2) การวัดและประเมิน โดยเพื่อนนักเรียน

9.3.3) การวัดและประเมิน โดยครูผู้สอน

9.3.4) การซ่อมเสริมและช่วยเหลือกันฉันกัลยาณมิตร

สรุป พุทธวิธีการสอน คือ การนำหลักธรรมและวิธีการสอนทางพระพุทธศาสนามาเป็นกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ ของผู้เรียน

2.1.2 ลักษณะสำคัญของพุทธวิธีการสอน

สุมน อมรวิวัฒน์ (2530, น. 27-29) ได้กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของพุทธวิธีตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาครอบคลุม ขั้นตอน และองค์ประกอบของความรู้แจ้ง 3 ประการ คือ

1) ปริยัติ เป็นที่รู้ ที่เกิดจากการฟัง การอ่าน การคิดถึงความหมายส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ กฎ และกระบวนการของชีวิต ซึ่งพระพุทธเจ้าได้แสดงไว้อย่างละเอียด ลึกซึ้งและเป็นระบบ สาระสำคัญของพระพุทธศาสนานั้นเป็นความเข้าใจในเหตุปัจจัย และผลที่ต่อเนื่องกัน เป็นวัฏจักรอย่างมีขนาดสายอัน ได้แก่ ปฏิจสมุปบาท พุทธศาสนิกชน พยายามศึกษาและฝึกหัดอบรมตน เพื่อจะสามารถตัดวงจรนี้เสียได้ก็บรรลุซึ่งความดับ สงบ เย็นและนิพพาน กล่าวโดยสรุปว่า ในแง่ของปริยัติ เป็นไปเพื่อเกิดสัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบซึ่งผู้ศึกษาจะไม่หยุดหรือพึงพอใจอยู่เพียงเท่านี้ จะต้องฝึกหัดอบรมตนต่อไป

2) ปฏิบัติ การปฏิบัตินั้นเป็นการศึกษาที่แท้จริงมีองค์ประกอบ 3 ประการ เรียกว่า ไตรสิกขา

2.1) อธิศีลสิกขา คือ การฝึกหัดอบรมควบคุมกาย และวาจาเพื่อให้ผู้ศึกษา พุศดี (สัมมาวาจา) ทำการงานดี (สัมมากัมมันตะ) และดำเนินชีวิตด้วยดี (สัมมาอาชีวะ)

2.2) อธิจิตสิกขา (สมาธิ) คือ การฝึกหัดอบรมให้จิตและความคิดมีความ แน่วแน่ตั้งใจ และปลอดโปร่ง ทั้งนี้โดยมีความเพียร (สัมมาวายามะ) ประกอบด้วยความระลึกรู้ (สัมมาสติ) และจิตที่ตั้งมั่นแน่วแน่ (สัมมาสมาธิ)

2.3) อธิปัญญาสิกขา คือ การฝึกหัดอบรมให้เกิดความรู้แจ้ง ซึ่งเป็นความรู้ระดับสูงที่ประจักษ์ด้วยการฝึกฝนตนเองอย่างแท้จริง จนเกิดความเห็นที่ตรงกับสัจจะความจริง (สัมมาทิฐิ) และความดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ)

การปฏิบัติหรือการฝึกหัดอบรม ภาย วาจา ใจ จึงเป็นการศึกษาที่แท้ตามนัยแห่ง พระพุทธศาสนามีลักษณะเป็น สัมมาญาณ คือ ความรู้อันชอบยิ่งและเป็นภาวิญาณ คือ ความรู้ที่เหนือสามัญญาณ จำเป็นต้องศึกษาฝึกหัดอบรมด้วยตัวเองจึงจะบรรลุได้

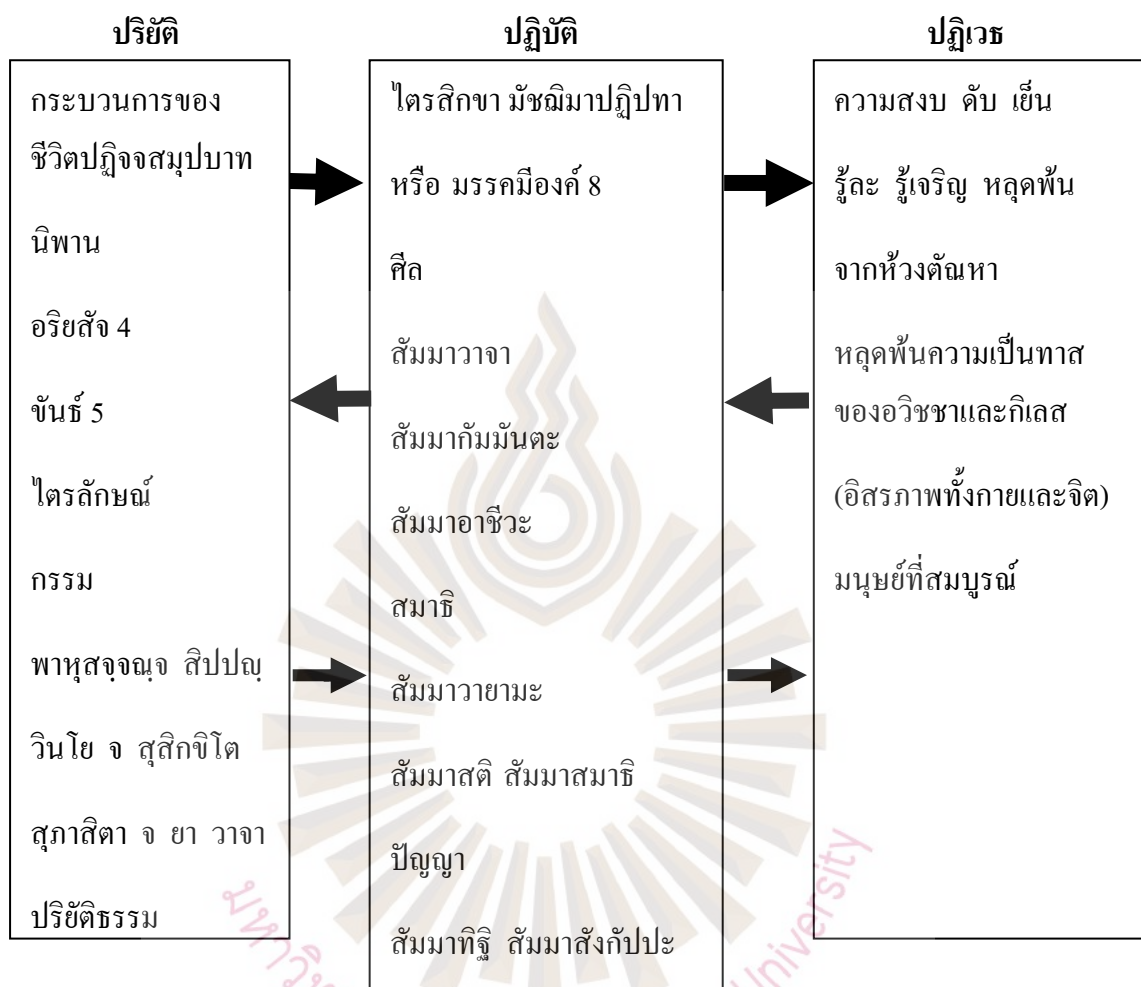
3) ปฏิเวธ การศึกษาตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา มิได้หยุดอยู่เพียงแต่ความรู้สึกละ การปฏิบัติ หากยังก้าวต่อถึงความเข้าใจ ละการคิดวิเคราะห์ถึงผลของปริยัติและปฏิบัติอีกด้วย คือ เป็นขั้นก้าวของปฏิเวธ ผู้ศึกษาจึงจะหยุดหย่อนเพียงขั้นสัมมาทิฐิและสัมมาญาณ ไม่ได้เท่านั้น ยัง อาจจะทำให้ยวนอยู่ในห้วงแห่งปัญญาทั้งปวง ดังนั้นการศึกษาและการฝึกหัดอบรมตนของ พุทธศาสนิกชนจึงต้องสูงขึ้น เข้มขึ้นจนสามารถยกระดับจิตของตนให้หลุดพ้นจากความเป็นทาส ของอวิชชา และกิเลส เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์หมดปัญหาทั้งปวงของชีวิต ซึ่งหมายถึงการที่ได้หลุดพ้น สิ้นเชิง (สัมมาวิมุตติ)

การศึกษาและการฝึกหัดอบรมตนจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่อง มีเหตุ ปัจจัยและที่ ผสมผสานสอดคล้องกันอย่างได้สัดส่วนสมดุล นำไปสู่เป้าหมายอันสูงของมนุษย์ คือ อิสรภาพซึ่ง เป็นทั้งอิสรภาพของตนกับการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และอิสรภาพภายในของตนเอง

เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของสาระสำคัญของการศึกษาตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา จึงขอเสนอผังรูปที่ 2.1 ดังนี้

สาระของการศึกษาตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา

รูปที่ 2.1 แสดงสาระสำคัญของการศึกษาตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา

ที่มา : สุมน อมรวิวัฒน์, 2530

สรุป ลักษณะสำคัญของพุทธวิธีการสอนทางพระพุทธศาสนา คือ การฝึกปฏิบัติตน ให้หลุดพ้นจากสิ่งทำให้เกิดความทุกข์ และมีความเจริญในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยการปฏิบัติตามหลักธรรม 3 ประการ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อให้รู้แจ้ง เห็นจริง ละอกุศลมูล คือ ความโลภ ความโกรธ และความหลง

2.2 ความคงทนในการเรียนรู้

2.2.1 การเรียนรู้

2.2.1.1 ความหมายของการเรียนรู้

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเกิดจากประสบการณ์ ที่เกิดอย่างชั่วคราว หรือถาวร โดยมีแรงจูงใจทำให้ฝึกฝนบ่อยๆ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากชั่วคราวเป็นการปฏิบัติ พฤติกรรมที่ถาวรและคงทน (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2550, น. 186; สุชา จันทน์เอม, 2542, น. 78; ราทัส (Rathus, 2013, pp. 153-154) ซึ่งสอดคล้องกับ คูณ เดนนิส และแมทเทอร์เรอร์ จอห์น (Coon & Mitterer, 2013, p. 206) ในขณะที่ (Kimble, 2013) กล่าวถึงการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการพฤติกรรมที่เกิดจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ชีวิตและสังคมแหล่งการเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิด การยอมรับ การเข้าใจ และนำไปเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนไปอย่างทันที แต่อาจเปลี่ยนแปลงในอนาคต และอาจจะยังไม่แสดงออกเป็นพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่ถาวร จะเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกปฏิบัติเท่านั้น จึงจะกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้

สรุป การเรียนรู้ คือ ผลจากการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยการนำหลักไตรสิกขาไปบูรณาการ ออกแบบจัดการเรียนรู้ ในเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ สูงขึ้น

2.2.1.2 ความสำคัญของการเรียนรู้

บูทสิน (Bootsin, 1965, p. 183) กล่าวถึงความสำคัญการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรู้ความเข้าใจของบุคคล ทักษะของบุคคล และทักษะต่างๆ ของบุคคล มนุษย์มีการเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนตายไม่มีใครแก่เกินที่จะเรียนรู้ (No one old to lean) และการเรียนรู้จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

เปี่ยมพงศ์ นุ้ยบ้านด่าน (2543, น. 13-17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้ สิ่งมีชีวิตใดก็ตาม ที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมก็จะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้ เช่น ไดโนเสาร์ที่สูญพันธุ์ไปเมื่อนับล้านปีที่แล้ว เป็นต้น การเรียนรู้ทำให้เด็กรู้จักประจบเอาใจเพื่อให้ผู้ใหญ่รัก การเรียนรู้จากการเคยถูกไฟลวกมาแล้วทำให้เด็กรู้จักหลีกเลี่ยงการสัมผัสถูกไฟ การเรียนรู้ทำให้เด็กคิดหาวิธีการเล่นแบบใหม่ๆ ที่ดัดแปลงมาจากการเล่นแบบเดิมๆ หลากๆ อย่าง การเรียนรู้ทำให้คนวัยชราสามารถสร้างกำลังใจให้แก่ตนเองเพื่อดำรงชีวิตอยู่เมื่อถูกถูกลูกหลานทอดทิ้ง โดยการเรียนรู้ของมนุษย์สามารถเกิดขึ้นได้ทุกวัน ตลอดช่วงชีวิตของมนุษย์

ณัฐกร อินทุยศ (2556, น. 220) การศึกษา การทำงานและองค์กร การเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการรับรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทั้งด้านการศึกษา การทำงานและองค์กร บุคคลที่ได้รับการเรียนรู้จะพัฒนาด้านการศึกษาของตนเองให้ศึกษาไปตามระบบในระดับที่สูงขึ้นมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาต่างๆ ในชีวิตการทำงาน การเรียนรู้มีบทบาทตั้งแต่เริ่มทำงาน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจถึงงานแต่ละแห่งและวิธีปฏิบัติของแต่ละตำแหน่งงานและองค์กร ทำให้มีการปรับตัวให้เข้ากับงานและองค์กร ขยายว่าสำคัญอย่างไรให้ชัดเจนขึ้น โดยที่การเรียนรู้มีส่วนสำคัญอย่างต่อเนื่อง กระบวนการซัดเกล้าในโรงเรียนทำให้เกิดการปรับตัวกับผู้อื่น รวมทั้งใช้ชีวิตในสังคมได้ดังที่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, น. 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้มีความสำคัญในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ทั้งการปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคม การเรียนรู้ไม่เพียงแต่การจัดกิจกรรมในโรงเรียนหรือสถานศึกษา แต่การเรียนรู้เกิดขึ้นทุกสภาพและทุกขณะ ตั้งแต่มนุษย์ลืมตาจู่โลก เราก็เริ่มเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัว

สรุป การเรียนรู้มีความสำคัญมากต่อมนุษย์ ในการดำเนินชีวิต และมีความสำคัญมากต่อการศึกษาเพราะเป็นสิ่งที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เข้ากับสภาพสังคม สามารถใช้ชีวิตดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และมีความสุข

2.2.1.3 กระบวนการเรียนรู้

เกษม วัฒนชัย (2545, น. 12) ได้สรุปไว้ว่ากระบวนการเรียนรู้ เกิดจากการรับกรถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ศรัทธาเจตคติ ค่านิยม ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต และการครองตน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

พรรณี ชูทัย (2550, น. 131-134) ได้กล่าวถึงความหมายของกระบวนการเรียนรู้ว่ามี 6 ด้าน ดังนี้

- 1) มีสิ่งเร้า (Stimulus) มาเร้าอินทรีย์ (Organism) เป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ หากสิ่งเร้ามีความน่าสนใจก็จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี
- 2) อินทรีย์เกิดการรับสัมผัส (Sensation) ประสาทสัมผัสทั้งห้า ตา หู จมูก ลิ้น ผิว ภายโดยมีการสัมผัสกับสิ่งเร้าส่งกระแสสัมผัสนั้น ไปยังระบบประสาทเพื่อเชื่อมโยงสู่การรับรู้
- 3) การรับรู้ (Perception) หลังจากทีประสาทรับรู้จะมีการวิเคราะห์แปลความหมาย โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและความรู้ที่มีอยู่สื่อไปยังการสรุปเรื่องที่ตนเองเข้าใจ ทั้งนี้ส่วนที่สำคัญในการรับรู้หรือปัจจัยด้านสติปัญญา ความสามารถความเชื่อ ทักษะคิด เป็นต้น
- 4) การสรุปความคิดรวบยอด (Conception) เป็นการสรุปเรื่องราวตามความคิดที่ผู้รับรู้เข้าใจเป็นภาพรวมของเรื่อง
- 5) เกิดการเรียนรู้ (Learning) เกิดขึ้นเมื่อมีการสรุปตามความคิดรวบยอดแล้วจึงเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้เรียนรู้
- 6) การตอบสนอง (Response) หลังจากเกิดการเรียนรู้บุคคลก็จะตอบสนองอาจแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่างๆ ตามกระบวนการที่ได้รับมาทั้งนี้การตอบสนองจะขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวผู้เรียน ด้านบุคลิกภาพ ด้านประสบการณ์ ด้านสติปัญญา และด้านความพร้อมต่างๆ

สรุป กระบวนการเรียนรู้ คือ การถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่ักเรียน เกิดการเรียนรู้ไปในทิศทางที่ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้

2.2.2.1 ความหมายของความคงทนในการเรียนรู้

ในการศึกษาความหมายของความคงทนในการเรียนรู้ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุภาวดี เพ็ชรน้อย (2545, น. 40) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคงทนในการเรียนรู้หมายถึง ความสามารถในการจำ หรือการระลึกได้ในประสบการณ์เดิม ที่เคยเรียนรู้มาแล้วหลังจากจัดกระบวนการ การเรียนการสอนแล้วนำประสบการณ์นั้น มาใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

เกษมศรี ภัทรภูริสกุล (2544, น. 40) ได้กล่าวว่าความคงทนในการเรียนรู้หมายถึง ความสามารถในการสะสม ระลึกถึงเนื้อหาหรือสิ่งต่างๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์มาก่อนในระยะเวลาที่ทิ้งช่วงห่างกันออกไประยะหนึ่ง

สุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล (2543, น. 51) ได้กล่าวถึงความคงทนของการเรียนรู้หมายถึง ความสามารถในการจำ และการระลึกได้ต่อประสบการณ์ที่รับรู้มาแล้วหลังจากได้ทิ้งเวลาไว้ชั่วระยะหนึ่ง

อรรคพล คำภู (2543, น. 28) ได้กล่าวว่าความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง การที่ร่างกายสามารถที่จะแสดงอาการหรือพฤติกรรมที่เคยเรียนมาแล้ว หรือมีประสบการณ์รับรู้มาแล้วหลังจากที่ทอดทิ้งไว้ชั่วระยะหนึ่ง โดยไม่มีการกระทำอาการนั้นออกมาเลยในเวลาที่ทิ้งไป

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2541, น. 129) ได้สรุปไว้ว่าความคงทนทางการเรียนรู้หมายถึง การรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ประพันธ์ น้อยเกา (2541, น. 38) กล่าวว่า ความคงทนทางการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ ได้ จากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ ที่ เคยได้ รับมาก่อน หลังจาก ทิ้งช่วงระยะเวลาไประยะหนึ่งแล้ว และได้ แบ่งระยะของการจำออกเป็น 4 ระยะ คือ

- 1) การเรียนรู้ (Learning)
- 2) ความทรงจำ (Memory)
- 3) การรู้จักจำได้ (Recognition)
- 4) การระลึกนึกได้ (Recall)

อาดัม (Adam, 1998, p. 9) และชัยพร วิชชาวุธ (2540, น. 19) กล่าวว่าความคงทนทางการเรียนรู้ คือการคงไว้ซึ่งผลการเรียน หรือความสามารถที่จะระลึกได้ต่อสิ่งเร้า ที่เคยเรียนหรือเคยมีประสบการณ์ การรับรู้มาแล้วหลังจากที่ได้ทิ้งระยะไว้ระยะหนึ่ง

สรุป ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึงความสามารถของสมองในการเก็บสิ่งที่เรียนรู้ฝึกฝน จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ผ่านมาแล้ว หลังจากทิ้งผ่านไประยะเวลาหนึ่ง สามารถระลึกได้หรือนำมาใช้ได้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำเป็น ซึ่งความคงทนก็คือความจำของนักเรียนนั่นเอง สำหรับการมีวินัยในตนเอง ก็จะมี ความคงทนของพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว 1 เดือน

2.2.2.2 ระยะเวลาในการวัดความคงทนในการเรียนรู้

มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับช่วงเวลาในการทดสอบความคงทนในการเรียนรู้ไว้ดังนี้

แอตคินสัน และชิฟฟริน (Atkinson & Shiffrin, 1986 อ้างถึงใน ยุพิน จันทร์ศรี, 2546, น. 32) มีความเห็นว่าการทดสอบความคงทนในการจำ ควรเว้นระยะเวลาดำเนินการทดสอบครั้งแรกประมาณ 1 วัน เพราะเป็นช่วงระยะเวลาที่ความจำระยะสั้นจะฝังตัวกลายเป็นความจำระยะยาวหรือความคงทนในการจำ

ทิพรัตน์ สัตระ (2549, น. 37) การทดสอบวัดความคงทนนั้นจะต้องมีการทดสอบที่ใช้ข้อสอบฉบับเดียวกัน โดยมีการเว้นระยะครั้งแรกกับครั้งที่สองประมาณ 2 สัปดาห์ เป็นอย่างต่ำ เพราะช่วงนี้เป็นการฝังตัวของความจำระยะสั้นเป็นระยะยาวหรือความคงทนนั่นเอง

สรุป การวัดความคงทนในการเรียนรู้ ควรนำแบบวัดหรือข้อสอบชุดเดียวกันมาวัดกับเด็กนักเรียน โดยจะต้องทิ้งช่วงระยะเวลาในการทดสอบครั้งแรก กับครั้งที่สอง ประมาณ 2 สัปดาห์ เป็นอย่างต่ำ เพราะเป็นช่วงของการฝังตัวของความจำระยะสั้นเป็นความจำระยะยาว หรือความคงทน

2.3 การจัดการเรียนรู้

2.3.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้

กฤษฎา สอนแก้ว (2555, น. 19) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดประสบการณ์และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้จัดการเรียนรู้และผู้เรียน โดยบทบาทของครู เช่น การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ปัญหาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีความรู้ ความสามารถและลักษณะต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายไว้ในหลักสูตร

เสริมศักดิ์ บุตรทอง (2547, น. 28) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทั้งหมดของการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้กับผู้เรียน โดยครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนร่วมกันจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 28) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ สภาพการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย หรือจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่กำหนดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต่างๆ จึงเป็นความสามารถ และทักษะของครูมืออาชีพ ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายในหลักสูตร

2.3.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้

ดวงแก้ว สุหลง (2555, น. 23) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน
- 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล
- 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 22) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ข้อมูลสู่การสอน (Input) ได้แก่ การวางแผนการสอนทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหา การจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล
- 2) กระบวนการสอน (Process) เป็นขั้นดำเนินการสอน ตามแผนการสอนที่เขียนไว้ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการสอน และขั้นสรุป
- 3) ผลการสอน (Output) เป็นขั้นการประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนว่า เกิดผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใดหลังจากที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอน

สรุป องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นอย่างมากเนื่องจากองค์ประกอบแต่ละด้านมีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ มี 3 ชั้น คือ

- 1) ชั้นเตรียมความพร้อม ได้แก่ สถานที่ สิ่งแวดล้อม ครูผู้สอน การวางแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) ชั้นดำเนินการสอน ได้แก่ การสอนตามที่ครูผู้สอนวางแผนไว้ตามแผนการสอน ตั้งแต่เข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป
- 3) ชั้นประเมินผล หรือผลผลิต ได้แก่ ความพึงพอใจ และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายซึ่งประกอบด้วย

2.2.3.1 การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพในมาตรา 23 (2) เน้นการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในส่วนของ การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์นั้น ต้องให้เกิดทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ ด้านวิทยาศาสตร์ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

- 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำ ให้คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 3) จัดการเรียนรู้การสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่สังคมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- 4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อ การเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ การเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
- 5) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สรุป กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาชีวิตของนักเรียนเป็น อย่างมาก โดยครูผู้สอนและนักเรียนมีบทบาทที่จะวางแผนการเรียนการสอน และการวัดผล

ประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3.2 การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

- 1) ครูผู้สอนต้องศึกษาและวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 2) ครูผู้สอนต้องรู้เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
- 3) ออกแบบการจัดการเรียนรู้และมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้

2.2.3.3 การจัดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการคิด
- 2) ความสามารถในการแก้ไขปัญหา
- 3) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

2.2.3.4 การจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เข้าไปกับการจัดการเรียนรู้
- 2) ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จนเป็นนิสัย

2.4 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

2.4.1 วินัยในตนเอง

2.4.1.1 ความหมายของวินัยในตนเอง

ชูชีพ อรุณเหลือง (2553, น. 18) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึงพฤติกรรมที่ควบคุมตนเองของบุคคลและปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกาข้อบังคับของสังคมโดยสมัครใจ เพราะเกิดจากการรับรู้และตระหนักถึงคุณค่าของจรรยาบรรณระเบียบข้อบังคับ

ข้อตกลงภายในบ้าน โรงเรียน ชุมชน สังคม กฎหมายและศีลธรรมที่ตนควรปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกัน

รัตนากรณี สมบัติตรา (2552, น. 5) กล่าวว่าความมีวินัยในตนเอง หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่คาดหวังแต่ไม่กระทำการใดๆ อันเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคตและจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดต่ออิทธิพลของผู้อื่น ผู้มีวินัยในตนเอง จะมีคุณลักษณะและพฤติกรรมดังต่อไปนี้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความตั้งใจและด้านความอดทน

วิชา จรเดช (2549, น. 10) ได้ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ให้เชื่อฟังและประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนอันต่างต่าง ที่สังคมยอมรับ โดยตนเองมีจิตสำนึกที่จะกระทำเพื่อที่จะบังเกิดผลดีต่อตนเองและส่วนรวม และสังคม

สินีนานู ปลื้มมะลัง (2547, น. 33) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้โดยเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงามแต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นผลที่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคต และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่น โดยไม่ขัดต่อกฎ ระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

โกษีย์ วงศ์สุธา (2546, น.20) ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือส่วนรวม โดยเกิดจากความรู้สึกสำนึกภายในตนเอง ไม่มีความรู้สึกว่าถูกบังคับให้กระทำในสิ่งนั้นๆ

สรุป ความมีวินัยในตนเองเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการควบคุมพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และการเป็นอยู่ในสังคมที่ดี

2.4.1.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง

กรมวิชาการ (2537, น. 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเองว่าเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบการเคารพสิทธิของผู้อื่น การเอื้อเพื่อแบ่งปัน การรอคอยการแก้ปัญหาของส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักของเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมโดยไม่ต้องมีผู้ใดมาคอยควบคุมบังคับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของบุคคลและส่วนรวมจึงควรส่งเสริมวินัยในตนเอง นอกจากนี้การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองจะช่วยให้มีความสามารถคงต่อไปนี้

- 1) ด้านสติปัญญาช่วยให้รู้จักคิดใช้เหตุผลตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 2) ด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ ช่วยให้เกิดความคิดและกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความเอื้อเพื่อ รู้จักแบ่งปัน และรู้จักการรอคอย

ชัยวิชิต เขียรชนะ (2548, น. 20) กล่าวว่าความสำคัญของวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่ปลูกฝังสิ่งดีๆ ให้กับตนเองและสังคม วินัยในตนเองช่วยเป็นกรอบของการแสดงพฤติกรรมให้มีความเหมาะสม ถ้าเรามีวินัยในตนเองและไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใด การดำรงชีวิต การปรับตัวให้เข้ากับสังคมก็จะทำได้ง่าย นอกจากนี้แล้วความมีวินัยในตนเองยังเป็นแบบแผนการดำเนินการของแต่ละบุคคล ที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ประสบผลสำเร็จตามที่แต่ละบุคคลคาดหวังไว้

ชูชีพ อรุณเรือง (2553, น. 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กช่วยให้สังคมมีความสุข มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมีวินัยในตนเองนั้นต้องเกิดความคิด ตัดสินใจ และเลือกกระทำด้วยความสมัครใจ เพราะเกิดจากการรับรู้และตระหนักถึงคุณค่ามากกว่าที่จะเกิดการใช้คำสั่งหรืออำนาจบังคับ

สรุป วินัยในตนเองเป็นพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้สามารถ อยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขและช่วยให้สังคมมีความสุขเป็นระเบียบเรียบร้อย และยังเป็นเกาะคุ้มกันปัญหา ความขัดแย้งของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี

2.4.1.3 คุณลักษณะของควมมีวินัยในตนเอง

ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง (2540, น. 37) ได้สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ดังนี้

- 1) ความมีระเบียบวินัย
- 2) ความรับผิดชอบ
- 3) ความขยันหมั่นเพียร
- 4) ความซื่อสัตย์สุจริต
- 5) ความอดทน
- 6) ความสามัคคี

กัญระญา รุ่งเรือง (2545, น. 15) กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

- 1) มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง มีความแน่ใจหรือมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะกระทำการต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผลและเชื่อว่าการที่ประสบผลสำเร็จได้ตามที่บุคคลนั้น ตั้งใจไว้เป็นผลจากความสามารถทักษะหรือการกระทำของตนเอง
- 2) มีความเป็นผู้นำ หมายถึง สามารถนำกลุ่มแก้ปัญหาและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนดและรับผิดชอบต่อกลุ่มได้
- 3) มีความรับผิดชอบหมายถึงมีความสนใจความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้กระทำแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เห็นผลสำเร็จไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย
- 4) มีความตรงต่อเวลารูจักกาลเทศะ หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงต่อเวลาหรือให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดได้ ตลอดจนรู้ว่าจะประพฤติอย่างไรให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส
- 5) เคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง ไม่ประพฤติปฏิบัติก้าวก่ายหรือล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น
- 6) มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม หมายถึง ประพฤติโดยไม่ขัดกับกฎข้อบังคับของสังคมทั่วไป รวมทั้งปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมกำหนดไว้ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
- 7) มีลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง สามารถคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้นในอนาคตที่ดีกว่าในปัจจุบัน

8) มีความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง มีลักษณะของพฤติกรรมหรือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่คิดและกระทำดังนี้ คือไม่หลอกลวงตนเองและผู้อื่นไม่ทุจริตไม่หาผลประโยชน์และไม่เอาเปรียบผู้อื่นและละอายเกรงกลัวต่อบาป

9) ความอดทนขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จด้วยความมานะอดทนมีจิตใจเข้มแข็งไม่ยอมแพ้อุปสรรคที่เกิดขึ้นมีความพยายามอย่างสม่ำเสมอปฏิบัติหน้าที่ที่งานจนสำเร็จ

10) รู้จักเสียสละและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หมายถึง การยอมเสียสละสิทธิและยอมลำบากเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น โดยการช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือประสบภัยพิบัติให้ได้รับความสะดวกและความสบายใจมากขึ้น

ทัศนีย์ อินทร์บำรุง (2539, น. 8) ได้สรุปความมีวินัยในตนเองว่า ควรมีลักษณะและพฤติกรรมประกอบไปด้วย

- 1) มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 2) มีความรับผิดชอบ
- 3) มีความตั้งใจจริง
- 4) ความเป็นผู้นำผู้ตาม
- 5) มีเหตุมีผล
- 6) เคารพสิทธิของผู้อื่น
- 7) มีความอดทน
- 8) มีลักษณะมุ่งอนาคต
- 9) มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 10) มีความตรงต่อเวลา
- 11) รู้จักกาลเทศะ
- 12) ขยันหมั่นเพียร
- 13) รู้จักเสียสละ
- 14) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 15) ยอมรับการกระทำของตนเอง

4 ด้าน ดังนี้

สุรพงษ์ หุเดช (2542, น. 30) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบของควมมีวินัยในตนเอง ไว้

- 1) มีความรับผิดชอบ
- 2) ความซื่อสัตย์
- 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 4) ความอดทน

ดั่งนี้

กฤษยา ดันติผลาชีวะ (2542, น. 61) ได้กล่าวไว้ว่าผู้มีวินัยในตนเองนั้นมีพฤติกรรม

- 1) การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
- 2) ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 3) ความรับผิดชอบ
- 4) ความตั้งใจจริง
- 5) ความเป็นผู้นำ
- 6) ความอดทน

สุรชาติ กิริติตระกูล (2552, น. 23) คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง คือ ผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง โดยบุคคลนั้นจะต้องมีลักษณะต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความตั้งใจจริงสามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีความอดทนตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบและมีความเป็นผู้นำซึ่งคุณลักษณะของพฤติกรรมดังกล่าว จะช่วยให้ผู้มีวินัยในตนเองมีจริยธรรมที่ดีสามารถดำเนินชีวิตของตนในสังคมให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข

สรุป ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะที่ดีงามของผู้ที่มีวินัยในตนเอง ที่ทำให้สังคมสงบสุขและเจริญก้าวหน้าไม่ขัดหลักศีลธรรม

2.4.2 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

2.4.2.1 ความหมายวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

สุรชาติ กิริติตระกูล (2552, น. 23) วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในการควบคุมสติอารมณ์ของตน ให้อยู่ในกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนหรือชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างราบรื่น

2.4.2.2 คุณลักษณะของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

สุรชาติ กิริติตระกูล (2552, น. 23) คุณลักษณะของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ คือ ผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนตั้งมั่นไว้ โดยบุคคลนั้นจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 4 ข้อ คือ

1) ด้านความรับผิดชอบ คือ ความสนใจและตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้รับมอบหมาย ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อพบปัญหาในการเรียนแก้ปัญหาทันที ยอมรับและทำตามกฎกติกาของห้องเรียน เตรียมอุปกรณ์มาเรียน ครบตามที่ตกลงกับครู ยอมรับความคิดเห็นหรือข้อติติงจากครูและเพื่อน

2) ตั้งใจเรียน คือ ความสนใจและตั้งใจในการเรียน ปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน ทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ให้ความสนใจอุปกรณ์สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้สอน ไม่หลับขณะเรียน ถามครูเมื่อมีข้อสงสัย หรือไม่เข้าใจ ทำงานร่วมกับเพื่อนจนสำเร็จ

3) ตรงต่อเวลา คือ การทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือกิจกรรม อย่างเป็นใดอย่างหนึ่งให้ตรงต่อเวลาหรือให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดได้

4) ใฝ่เรียนรู้ คือ การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จและมีการค้นคว้าความรู้จากสถานที่ต่างๆนอกห้องเรียนและนอกโรงเรียน แสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มหรือในการตอบกระทู้หรือรันเรื่องที่จะเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่ เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ใช้เวลาว่างทำงานหรือร่วมกิจกรรมที่ชอบและเป็นประโยชน์ และเตรียมตัวหรือค้นหาความรู้ก่อนเรียนวิชาต่างๆ

สรุป ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถที่นักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี ทั้งด้านการเรียน การเป็นอยู่ เพราะวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา และใฝ่เรียนรู้

2.5 ไตรสิกขา

ไตรสิกขาเป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวพุทธ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

2.5.1 ความหมายของไตรสิกขา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2550, น.7) ได้ให้ความหมายไตรสิกขาว่า หมายถึง การพัฒนามนุษย์ให้ดำเนินชีวิตดีงามถูกต้อง ทำให้มีวิถีชีวิตที่เป็นมรรค เป็นทางดำเนินชีวิตหรือ วิถีชีวิต ที่ถูกต้องดีงามของมนุษย์ ต้องเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาตน คือ สิกขามรรคกับสิกขาจึง ประสานเป็นอันเดียว กันเมื่อมองในแง่ปริยัติ 4 ก็เป็นอริยมรรค คือ วิถีชีวิตอันประเสริฐเมื่อ เป็นมรรคก็ดำเนินก้าวหน้าไปสู่จุดหมายโดยกำจัดสมุทัยให้หมดไปช่วยให้เรามีชีวิตที่พึ่งพา อวิชา ตัณหา อุปาทาน น้อยลงไป ไม่อยู่ใต้อำนาจครอบงำ ของมันพร้อมกับที่เรามีปัญญาเพิ่มขึ้น และดำเนินชีวิตด้วยปัญญา มากขึ้นตามลำดับจนกระทั่งในที่สุดพอสมุทัยหมดทุกข์ก็หมดก็บรรลุด หมายถึง นิโรธ โดยสมบูรณ์

พุทธทาสภิกขุ (2549, น. 185-186) ได้อธิบายว่า การศึกษาในภาษาไทยหมายถึงการศึกษาเล่าเรียนซึ่งตรงกับคำว่า สิกขาในพระพุทธศาสนาหมายถึงการปฏิบัติ ใ้ได้รับปริญญาคือสิ้น รากะ สิ้น โทสะ สิ้น โมหะผลของการปฏิบัติศึกษาเป็นเช่นนั้น การปฏิบัติอย่างนั้นก็เพื่อความรอดจากสิ่งอันไม่พึงปรารถนาสิ่งใดที่เป็นความทุกข์ทรมาน ความยุ่งยากลำบากแก่จิตใจก็ เรียกว่า อันไม่พึงปรารถนา แก้ไขด้วยการศึกษา

ภุริพรหม ทวีชาติ (2549, น. 24) ไตรสิกขา หมายถึง การเรียนรู้หรือปฏิบัติ 3 หลักการ คือ

1) ศิลสิกขา เป็นการศึกษาเพื่อควบคุมการประพฤติทางกาย วาจา ให้มีระเบียบระบบ มีวิธีการแสดงที่เหมาะสม และมีวินัย

2) จิตศึกษา เป็นการศึกษาเพื่อฝึกจิตให้มีโยนิโสมนสิการ ไม่วอกแวก กระสับกระส่าย ควบคุมได้ดี

3) ปัญญาศึกษา เป็นการศึกษาเพื่อให้เกิดปัญญา ให้รู้จักสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง

สรุป ไตรสิกขา หมายถึง หลักธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติมีระเบียบวินัย และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวพุทธ ได้แก่ สีล สมาธิ ปัญญา มาเป็นกระบวนการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง แบบบูรณาการโดย

ศีล หมายถึง นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ

สมาธิ หมายถึง นักเรียนมีความตั้งใจ ในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูผู้สอนกำหนด

ปัญญา หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ แก้ไขปัญหา ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องตามความเป็นจริง

2.5.2 ความสำคัญของไตรสิกขา

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2544, น. 227) กล่าวถึงความสำคัญของไตรสิกขาไว้พอสรุปได้ว่า ไตรสิกขานี้เมื่อนำมาแสดงเป็นคำสอนในภาคปฏิบัติต่างๆ ไปได้ปรากฏในหลักที่เรียกว่า โอวาทปติโมกข์ (พุทธโอวาทที่เป็นหลักใหญ่ 3 อย่าง) คือ

- 1) การไม่ทำความชั่วทั้งปวงทั้งทางกาย ทางวาจา จัดเป็น สีล
- 2) การบำเพ็ญความดีให้เพียบพร้อมจัดอยู่ ในการปฏิบัติจิตขั้นที่ เรียกว่า สมาธิ
- 3) การทำจิตของตนให้ผ่องใส จัดเป็นการฝึกปฏิบัติ ในขั้นสูงสุด เรียกว่า ปัญญา

พระเทพโศภณ (ประยูร ฐมฺมจิตฺโต) (2546, น. 41-42) ได้กล่าวถึงความสำคัญของไตรสิกขา หรือ (การศึกษา) ที่เกี่ยวเนื่องกับการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ตามหลักพระพุทธศาสนาไว้ว่า การศึกษาหมายถึงการเรียนรู้เพื่อเป็นมนุษย์ ที่เต็มบริบูรณ์ เพราะได้รับการพัฒนาทั้งทางกาย และทางจิตใจเฉพาะอย่างยิ่งมีจิตใจที่เปี่ยมด้วยปัญญา จึงเป็นอิสระหลุดพ้นจากการบีบคั้นของอำนาจกิเลสตัณหา

สรุป ความสำคัญของไตรสิกขาที่นำมาแสดงข้างต้นนั้นเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ไตรสิกขาเป็นหลักธรรมที่เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่พุทธศาสนิกชนควร

นำมาปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองในด้านตนเอง และสังคม เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนให้ชีวิตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบตามแนวพุทธ

2.6 การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

2.6.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

พระมหาเสกสรวร จิรภาโส (2552, น. 10) ได้กล่าวว่า การศึกษาตามหลักไตรสิกขาทางพระพุทธศาสนา คือ การพัฒนาตน กาย วาจา ใจ ให้มีอิสระเหนือการถูกครอบงำด้วยอำนาจความชั่วร้ายในรูปแบบต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดการล่วงละเมิด หรือเสียสภาวะปกติทางกาย วาจา ใจ ของตน

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550, น. 189-190) ได้อธิบายถึงว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาไว้ดังนี้

1) ความหมายการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เป็นวิธีสอนที่ฝึกการควบคุมทางกาย จิต ช่วยให้เกิดปัญญา

2) ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักควบคุมตนเองให้มีความสำรวมกาย วาจา ใจ ให้ตั้งใจฟัง บันทึก หรือติดตามในเรื่องที่กำลังเรียนหรือกำลังศึกษาเป็นไปตามหลักที่ว่า คนจะเกิดปัญญาได้นั้นจะต้องเป็นผู้มีสมาธิที่แน่วแน่ โดยผู้นั้นจะต้องมีร่างกายอยู่ในสภาพปกติ ควบคุมสติได้ วิธีสอนแบบไตรสิกขาทำให้จิตสงบ ส่งผลให้เกิดพลังความคิดเกิดปัญญารู้แจ้ง ผู้สอนจะนำไปใช้สอนร่วมกับวิธีสอนอื่นๆ เช่น ขณะที่สอนแบบบรรยาย เมื่อนำกระบวนการไตรสิกขาเข้าไปฝึกก็จะทำให้ผู้เรียนมีความสำรวม ตั้งใจฟังและติดตามจนกระทั่งเกิดปัญญาได้ความรู้ที่ถูกต้อง

3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

3.1) ขั้นศีล เป็นขั้นการควบคุมให้ผู้เรียนอยู่ในระเบียบวินัยทั้งกายและวาจาอยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ พร้อมทั้งจะเรียน

3.2) ขั้นสมาธิ เป็นขั้นการฝึกสมาธิขั้นต้นในการควบคุมสติให้ผู้เรียนรวมจิตใจความคิดแน่วแน่เป็นจุดเดียว ผู้เรียนตัดสิ่งรบกวนอื่นๆ ออกจากความคิดและจิตใจ

3.3) ขั้นปัญญา เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้สมาธิ ทำความเข้าใจปัญหา การหาเหตุของปัญหาเพื่อการแก้ไขพิจารณาที่เกิดขึ้นจนเกิดความรู้แจ้งเข้าใจและแก้ไขปัญหาก็เกิดการเรียนรู้

เกิดปัญญาญาณขึ้นในตนเองมีมโนทัศน์ในเรื่องนั้นได้ถูกต้องตามความเป็นจริง กล่าวได้ว่าในชั้นปัญหานี้ผู้เรียนจะมีจิตบริสุทธิ์ในระดับหนึ่งจะเห็นปัญหาตามที่เป็นจริง

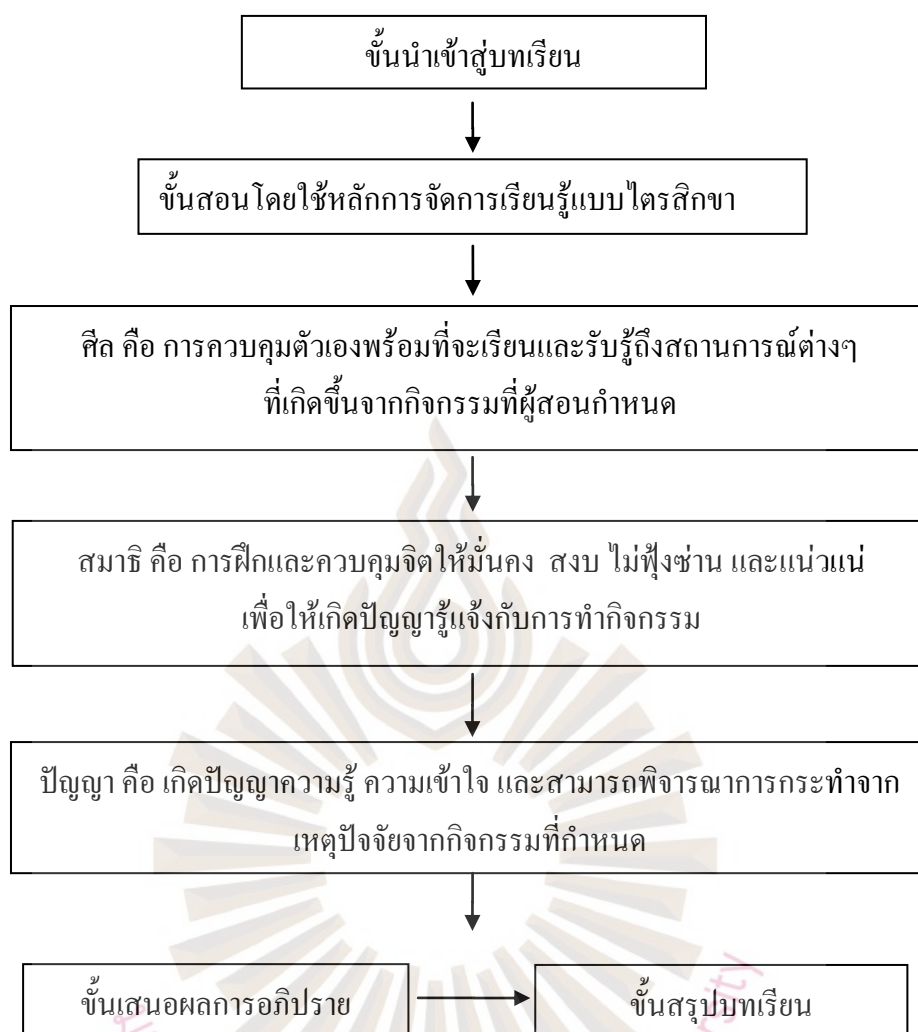
ทิวาพร พลพานิช (2549) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาจัดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีอายุยืนนานถึง 2549 ปี มาแล้ว เป็นวิธีการสอนแบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นองค์รวม มีร่างกายที่สมบูรณ์และมีจิตใจที่คั่งงาม มีคุณธรรม จริยธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2550) ได้กล่าวว่า การสอนแบบไตรสิกขา เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติสิ่งที่เรียนจริงๆ แล้วพิจารณาผลการปฏิบัตินั้นให้เห็นประโยชน์คุณโทษตามความเป็นจริงด้วยตนเอง แล้วนำความรู้ขึ้นมาเป็นหลักในการปฏิบัติอย่างจริงจัง

กรมศาสนา (2548, น. 242) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เป็นวิธีสอนที่ประกอบด้วย ขั้นตอนในการศึกษา 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นศีล (ศีลสิกขา) คือ การควบคุมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ทั้งกายและวาจาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติพร้อมที่จะเรียน
- 2) ขั้นสมาธิ (จิตสิกขา) คือ การฝึกสมาธิขั้นต้นในการควบคุมสติ ให้นักเรียนรวมจิตใจ ความคิดแน่วแน่เป็นจุดเดียว นักเรียนตัดสิ่งรบกวนอื่นๆ ออกจากความคิดและจิตใจ
- 3) ขั้นปัญญา (ปัญญาสิกขา) คือ ขั้นนักเรียนใช้สมาธิ ความมีจิตใจแน่วแน่ ทำความเข้าใจในปัญหา การหาเหตุของปัญหาเพื่อการแก้ไข พิจารณาผลที่เกิดขึ้นจนเกิดความรู้แจ้งเข้าใจ และแก้ปัญหาได้ เกิดการเรียนรู้ เกิดปัญญาในตนเอง มีมโนทัศน์ในเรื่องนั้นได้ถูกต้องตามความเป็นจริง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547, น. 134) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติกับสิ่งที่เรียนจริงๆ แล้วพิจารณาให้เห็น ประโยชน์ คุณโทษ ตามความเป็นจริงด้วย ตนเองแล้วนำความรู้ขึ้นมาเป็นหลักในการปฏิบัติตาม จริยธรรม ซึ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีดังภาพต่อไปนี้

รูปที่ 2.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา
ที่มา : สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2547

สรุป การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาช่วยพัฒนาความมีวินัยในตนเองในด้านการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นศีล คือ นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอและรับรู้ถึงสิ่งที่ครูผู้สอนกำหนดให้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้

ขั้นสมาธิ คือ นักเรียนมีความตั้งใจ ในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครูผู้สอนกำหนดให้

ขั้นปัญญา คือ เมื่อผู้เรียนความพร้อมที่จะเรียนรู้และมีความตั้งใจ ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหากับกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดให้ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญญาขึ้นในตนเองในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องตามที่เป็นจริง

2.7 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โลกไผ่ (สถิตยวิริยะคุณ) จังหวัดนครราชสีมา

2.7.1 ข้อมูลทั่วไป

1) วิสัยทัศน์ (Vision)

โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก - โลกไผ่ (สถิตยวิริยะคุณ) เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ร่วมสืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยครูบุคลากรมืออาชีพ ภายใต้การบริหารจัดการที่ชุมชนมีส่วนร่วม

2) ปรัชญา (Philosophy)

สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา พละนาถมัชฌมบูรณั เพิ่มพูนคุณธรรม

3) เป้าหมาย (Goal)

- 3.1) พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
- 3.2) ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์และสืบสานเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น
- 3.3) ส่งเสริม สนับสนุน การนำสื่อเทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการศึกษา
- 3.4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 3.5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน

4) พันธกิจ (Mission)

- 4.1) นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

4.2) นักเรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทย รักถิ่นฐาน เห็นคุณค่า ร่วมสืบ
สานและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

4.3) โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการจัดการ
เรียนการสอน

4.4) ครูและบุคลากร มีศักยภาพ สมรรถภาพ และทักษะตามมาตรฐาน
วิชาชีพ

4.5) โรงเรียนและชุมชนมีความเข้มแข็ง บริหารจัดการได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษามุ่งพัฒนาให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขใน
ฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ (โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก
- โลกไผ่ (สถิตย์วิริยะคุณ), 2560)

2.7.2 กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โลกไผ่
(สถิตยวิริยะคุณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รหัสวิชา Subjects Code	รายวิชา Subjects	Tim (House / Year)
รายวิชาพื้นฐาน 840 ชม./ปี		
ท15101 THAI15101	ภาษาไทย	160 ชม. / ปี
ค15101 MAT15101	คณิตศาสตร์	160 ชม. / ปี
ว15101 SCI15101	วิทยาศาสตร์	80 ชม. / ปี
ส15101 SOE15101	สังคมศึกษา ศาสนา และ	80 ชม. / ปี
ส15101 HIS15101	วัฒนธรรม	40 ชม. / ปี
พ15101 HEA15101	ประวัติศาสตร์	80 ชม. / ปี
ศ15101 ART15101	สุขศึกษาและพลศึกษา	80 ชม. / ปี
ง15101 CAR15101	ศิลปะ	80 ชม. / ปี
อ15101 ENG15101	ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ	80 ชม. / ปี
กิจกรรมพัฒนานักเรียน 160ชม. / ปี		
กิจกรรมแนะแนว		40 ชม. / ปี
กิจกรรมชุมนุม		40 ชม. / ปี
กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี		30ชม. / ปี
กิจกรรมเพื่อสังคมและ		10ชม. / ปี
สาธารณประโยชน์		40ชม. / ปี
หน้าที่พลเมือง		
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น		1,000 ชม. /ปี

หมายเหตุ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์นำไปรวมไว้กับกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี
โรงเรียนได้ดำเนินตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ให้เป็นโรงเรียน
มีรายละเอียดดังนี้

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, 2552

1) ศาสนา ศีลธรรมแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ตนนับถือการนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างมีสุข

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ตารางที่ 2.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	2) ปฏิบัติตนในเรื่อง (1) ศาสนพิธี (2) พิธีกรรม และ 3) วันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และ อภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> ◆ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา ◆ พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล ◆ ประโยชน์ของ การเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ (2559, น. 97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย อายุ 8-12 ปี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและมีวินัยในตนเองในการรักษา ศีล 5 การเจริญสติและสมาธิตามหลักอิทธิบาทและพัฒนาปัญญาด้วยการสร้างศรัทธาโดยเน้นความเป็นกัลยาณมิตรของผู้สอน 2) เพื่อให้ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาด้วยกระบวนการไตรสิกขา แสดงพฤติกรรมและรายงานตนเองได้อย่างเด่นชัดว่า สามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองได้ โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอน

ปลาย อายุ 8-12 ปี และการคัดเลือกไว้ 2 กลุ่มๆ ละ 15-20 คน รวมประมาณ 50 คน เก็บรวบรวมข้อมูล 3 ระยะ คือ ก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา ด้วยเครื่องมือ 4 ชนิด คือ 1) แบบวัดความมีวินัยในตนเอง 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง 3) แบบสังเกตของผู้วิจัย และผู้ช่วย 4) การรายงานตนเองของผู้เรียนทั้งด้วยคำพูดและลายลักษณ์อักษร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ T-test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนาศักยภาพความมีวินัยในตนเองทั้ง 2 ช่วงชั้น มีคะแนนความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนาศักยภาพความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ผู้ปกครองกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในการพัฒนาศักยภาพความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด 3) ผู้วิจัยและครูประจำชั้นต่างก็มีความเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้เรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้น ทั้งวินัยในการปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวัน วินัยในการรักษา ศึกษาวินัยในเรื่องความตรงต่อเวลา วินัยในการรายงานตนเองอย่างซื่อสัตย์

สังวาลย์ เกตุพุ่ม (2559, น. 69) ได้ใช้หลักของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการทำสมาธิศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำสมาธิร่วมกับการใช้สื่อประสม มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) ผลการเรียนรู้ เรื่อง พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำสมาธิร่วมกับการใช้สื่อประสม 2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนเรื่อง พุทธประวัติ ก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำสมาธิร่วมกับการใช้สื่อประสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดภาณี เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 25 คน เลือกมาโดยเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) สื่อประสม 3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทดลองจัดการเรียนรู้ 5 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้อก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำสมาธิร่วมกับการใช้สื่อประสม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนเพิ่มมากขึ้นมากที่สุด คือ 13 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของระดับคะแนนของโรงเรียน นักเรียนได้ระดับคะแนนดีเยี่ยม 19 คน ระดับคะแนนดีมาก 3 คน ระดับคะแนนดี 3 คน และ 2) คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับพฤติกรรมการทำสมาธิของนักเรียนที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำสมาธิร่วมกับการใช้สื่อประสม โดยรวมอยู่ในระดับดี

สุริพร มุ่งงา และศรีกัญภัสสร รั้งสีบวรกุล (2557, น. 13) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาวินัยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนโคกสูงใหญ่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาการประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านการมีวินัย ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนโคกสูงใหญ่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนโคกสูงใหญ่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่กำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัด กิจกรรมเล่านิทานประกอบภาพ และ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ ผลในระหว่าง สัปดาห์ด้วย t-test Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีวินัยในตนเองมีคะแนนเฉลี่ยรวมของความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนโคกสูงใหญ่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาขอนแก่น ก่อนการจัด กิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ ตลอดระยะเวลา 4 สัปดาห์ ทั้ง 4 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 52.79 เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานก่อนนอนปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ยของหลังเรียนโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 91.54 โดยมีความก้าวหน้าของความมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น โดยรวมเท่ากับ 38.75 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ การมีวินัยในตนเองก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคะแนนการมีวินัยในตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพทั้ง 4 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ ทั้งในภาพรวมและแยกตามรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หรรทราย อ่อนอาจ (2556, น. 50) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี พบว่า ผลการวิจัยปัญหาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาราย

ด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่าเพศชาย

รัตนภรณ์ สมบัติตรา (2552, น. 56) ได้ทำการศึกษาเรื่องความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนอักษรบริหารธุรกิจ จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความตั้งใจ ด้านความอดทน และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และนักเรียนโรงเรียนอักษรบริหารธุรกิจ จังหวัดระยอง ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้าน พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนอักษรบริหารธุรกิจที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้าน การมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

นัฐพล นพแก้ว (2550, น. 48) ศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองใหญ่ วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต 2) เปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยจำแนกตามเพศของนักเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองใหญ่ วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียน โรงเรียนบ้านคลองใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วน 4 ระดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าวิกฤติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสหสัมพันธ์อย่างง่าย

ผลการวิจัย พบว่า มีวินัยอยู่ในระดับสูง และนักเรียนโรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ที่มีเพศต่างกัน มีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน การมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองใหญ่ วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

วิกกินส์ (Wiggins, 1971, p. 2899) ได้อ้างอิงถึงการศึกษาของ Gough ที่ศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบสูง มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง ยึดหยุ่นในความคิด และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ นอกจากนี้ยังพบว่า โดยทั่วไปจะมีสุขภาพที่สมบูรณ์ดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง

เอลิซาเบท (Elizabeth, 1986, pp. 2124-A) ได้ศึกษาถึง วิธีการที่มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นแนวทางในการจัดปัญหาทางวินัยของนักเรียน ในทัศนของครูผลการวิจัยพบว่า วิธีการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพผู้ที่แก้ปัญหาคือต้องประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ผู้จัดปัญหาทางวินัย โดยการลงโทษทางกายมีประสิทธิภาพน้อยกว่าการรวมกันแก้ไขปัญหาคือเกิดปัญหาทางวินัยด้านการพูดคุยกับนักเรียนเป็นส่วนตัว เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุดและเพื่อให้วิธีการรวมกันแก้ไขปัญหามีผล ต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิดและต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ฮอฟแมน (Hoffma, 1970, p. 286) ได้ศึกษาการฝึกวินัย 3 วิธี ได้แก่ การให้เหตุผล การปล่อยปละละเลย และการรวมอำนาจผลการศึกษา พบว่า บิดามารดาที่ฝึกวินัยโดยใช้วิธีการให้เหตุผลจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่า เด็กที่ได้รับการฝึกวินัยโดยบิดามารดาที่ปล่อยปละละเลย หรือรวบอำนาจ

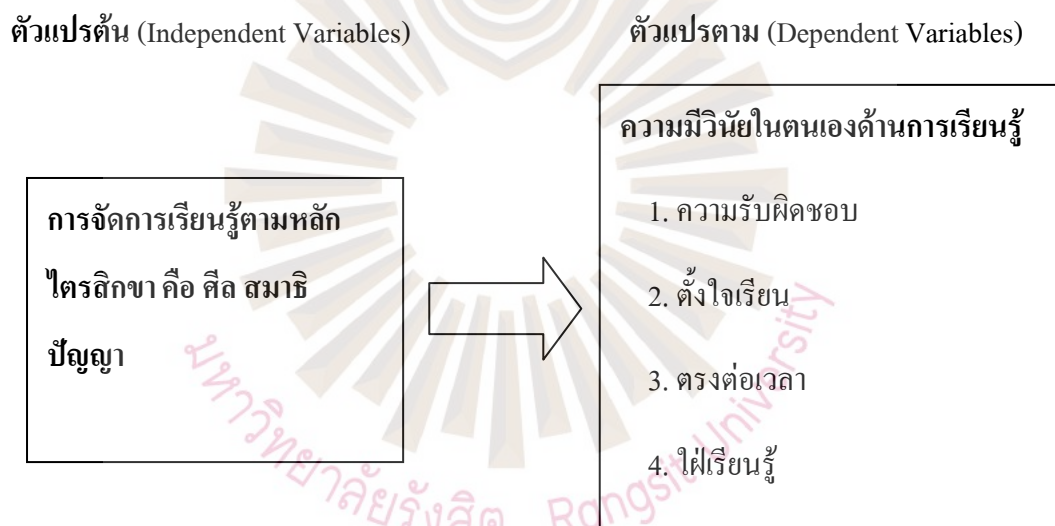
ไบรอันท์ (Bryant, 1971, pp. 48-54) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน ที่มีความเชื่อต่างกัน โดยให้ครูบรรยายลักษณะของนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองกับนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน กลุ่มละ 20 คน พบว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองจะมีวินัยในตนเองมากกว่าปรับตัวได้ดีกว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความอดทนมากกว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักไตรสิกขา พบว่า ความมีวินัยในตนเองสามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการต่างๆ รวมถึงวิธีการทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมากทั้งนี้ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ผู้วิจัยหลายคนได้ให้ความสำคัญในการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยสูงขึ้น

ซึ่งพบว่านักเรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้นหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา จึงสรุปได้ว่า หลักไตรสิกขามีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนได้

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มุ่งที่จะศึกษา การจัดการเรียนรู้โดยนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีกรอบแนวคิด แสดงดังภาพประกอบ 2.3 ดังนี้

รูปที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มศูนย์ กทม. ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 6 โรงเรียน จำนวน 184 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่ (สถิตยวีริยะคุณ) 1 ห้องเรียน เป็นจำนวนนักเรียน 32 คน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

สุ่มโรงเรียน 1 โรงเรียนจากกลุ่มศูนย์ กทม. 1 โรง โดยการจับสลาก และเลือกห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ว่าจะจง 1 ห้องเรียน (มีห้องเรียนเดียว) จำนวนนักเรียน 32 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองจัดการเรียนรู้

3.2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งสอนในวิชา สังคมศึกษาฯ จำนวน 4 แผน โดยจัดการเรียนรู้แผนละ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวมจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 แผน 4 สัปดาห์ 8 ชั่วโมง

3.2.2 เครื่องมือในการวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

3.2.2.1 แบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ในแต่ละข้อคำถามให้คะแนนเป็น 5 = ปฏิบัติเป็นประจำ หรือมากที่สุด, 4 = ปฏิบัติบ่อย หรือ ปฏิบัติมาก, 3 = ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หรือ ปฏิบัติน้อย, 2 = ปฏิบัตินานๆ ครั้ง หรือ ปฏิบัติน้อยมาก, 1 = ไม่ค่อยปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติน้อยที่สุด แบบวัดครอบคลุม การวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านตั้งใจเรียน 3) ด้านตรงต่อเวลาและ 4) ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน โดยนำหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งมี 3 ขั้นตอน โดยการนำเอาหลักของไตรสิกขามานบูรณาการในขั้นของกระบวนการ สอน ซึ่งศีลอยู่ในขั้นของการเริ่มเข้าสู่บทเรียน สมาธิอยู่ในขั้นของการสอน และปัญญาอยู่ในขั้นของ การสรุปและนำไปให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยตรวจสอบ ความถูกต้อง รายละเอียดดังแสดงในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

แผนที่	หัวข้อ	กระบวนการเรียนรู้	ไตรสิกขา
1	วันมาฆบูชา	<p>1) ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเป็นต้นแบบ</p> <p>2) ครูเปิดคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเหตุการณ์ในวันมาฆบูชาให้นักเรียนดู แล้วถามตอบว่าเป็นเหตุการณ์ใดและแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คนโดยสมัครใจและให้เด็กตั้งชื่อกลุ่มตัวเองเพื่อศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชา โดยศึกษาจากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.5 คอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุด หลังจากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า การศึกษาวันมาฆบูชา มีประโยชน์อย่างไร</p> <p>3) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันมาฆบูชา จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 เรื่องวันมาฆบูชา โดยให้นักเรียนตอบคำถาม ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรม และสรุปสาระสำคัญ</p>	ศีล สมาธิ ปัญญา
2	วิสาขบูชา	<p>1) ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ และครูเปิดสื่อ PowerPoint การปฏิบัติตนของชาวพุทธ เช่น การทำบุญตักบาตร การเวียนเทียน นั่งสมาธิเดินจงกรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มาให้นักเรียนดู เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>2) ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 4กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มไปสืบค้นข้อมูลที่ห้องสมุด เรื่อง การเดินจงกรม แล้วสรุปเนื้อหา พร้อมฝึกปฏิบัติเดินจงกรม</p> <p>- ครูผู้สอนเดินตรวจทดสอบเด็กตามจุดต่างๆ ที่เด็กทำการฝึกเดินจงกรม พร้อมเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นแรกเปลี่ยนความรู้กับเด็กนักเรียน</p> <p>3) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการเดินจงกรมและหลักของการปฏิบัติตนในวันสำคัญ</p>	ศีล สมาธิ ปัญญา

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา (ต่อ)

แผนที่	หัวข้อ	กระบวนการเรียนรู้	ไตรสิกขา
3	วันอัฐมี บูชา	<p>1) ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยการจัดโต๊ะเป็นรูปตัว U</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียนพร้อม - ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ <p>2) ผู้สอนสนทนาซักถามผู้เรียนและให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้สอนสรุปประเด็นการแสดงความคิดเห็น แล้วโยนผลสรุปไปสู่เนื้อหาเรื่อง วันอัฐมีบูชา และร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า วันอัฐมีบูชา มีความสัมพันธ์อย่างไรกับพระพุทธเจ้า - ให้เด็กนักเรียนเขียนสรุปเป็นแผนผังความคิดและนำเสนอหน้าชั้นเรียน <p>3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันอัฐมีบูชา</p>	ศีล สมาธิ ปัญญา
4	วันอาสาฬหบูชา	<p>1) จัดสถานที่เรียนสิ่งแวดล้อม และผู้เรียนให้มีระเบียบ เพื่อเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเป็นต้นแบบ <p>2) ครูนำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเหตุการณ์ในวันอาสาฬหบูชา มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าเป็นเหตุการณ์ใด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยสมัครใจ และให้เด็กตั้งชื่อกลุ่มตัวเอง เพื่อศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของวันอาสาฬหบูชา จากศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ 	ศีล สมาธิ

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา (ต่อ)

แผนที่	หัวข้อ	กระบวนการเรียนรู้	ไตรสิกขา
4	วันอาสาฬหบูชา	<p>- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า การศึกษาวันอาสาฬหบูชา มีประโยชน์อย่างไรและส่งตัวแทนออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน</p> <p>3) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันอาสาฬหบูชา จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.4 เรื่องวันอาสาฬหบูชา</p>	ปัญญา

1) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งทุกแผนมีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00

2) นำแผนการจัดการเรียนรู้และแบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ไปใช้กับประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32 คน

3.3.1.2 สร้างแบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ และนำมาใช้ในการนิยามศัพท์เฉพาะ

2) สร้างเครื่องมือที่สอดคล้องนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content Validity) โดยนำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาปรับแก้ตามนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่นิยามไว้ในบทที่ 1 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งนำมาพิจารณาค่าดัชนี ความสอดคล้องของแบบวัดกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00

4) นำแบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง (Try out) จำนวน 35 คน

5) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนดังนี้

3.3.2.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 โรงเรียน ในการวิจัย

3.3.2.2 ผู้วิจัยวางแผนเก็บข้อมูลโดยดำเนินการทั้งหมด 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 คาบ (1 คาบ เป็นเวลา 60 นาที)

3.3.2.3 ก่อนจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง โดยให้เด็กประเมินด้วยความซื่อสัตย์และตามความเป็นจริง คือ ในการวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนประเมินตนเองนั้น ก่อนให้เด็กประเมินครูผู้สอน (ผู้วิจัย) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการทำแบบวัดอย่างซื่อสัตย์สุจริต เพราะจะแสดงให้เห็นถึงตนการปฏิบัติตนอย่างแท้จริงของนักเรียน ประกอบกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนจากการตอบคำถามและการปฏิบัติตนในการร่วมกิจกรรมอย่างจริงจัง พบว่า มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา และใฝ่เรียนรู้ ตามที่ได้ฝึกปฏิบัติ ดังนั้นในการตอบแบบวัดจึงเป็นที่เชื่อถือได้

3.3.2.4 ดำเนินการตามแผนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 4 แผน จำนวน 8 คาบ คาบละ 60 นาที ซึ่งแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำสมาธิสวดมนต์ไหว้พระทุกครั้งก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาทุกแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.2.5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนครบทุกแผนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบวัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังเรียนจบแล้ว

3.3.2.6 จัดการเรียนรู้ และเก็บข้อมูล ก่อนเรียนและหลังเรียน เสร็จสิ้น ต่อมา 1 เดือน ผู้วิจัยได้วัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของผู้เรียนประเมินตนเองอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความคงทนของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์

ตารางที่ 3.2 ตารางการเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

สัปดาห์	สาระสำคัญ	กิจกรรม	เวลา	เครื่องมือ
1 คาบที่ 1 เวลา 09.00 - 10.00 น. คาบที่ 2 เวลา 13.00 - 14.00 น.	-ประวัติความเป็นมาของ วันมาฆบูชา -เหตุการณ์สำคัญและ การปฏิบัติตนใน วันมาฆบูชา	การจัดการเรียนรู้เรื่องวัน มาฆบูชา ตามหลักของ ศีล สมาธิ ปัญญา	2 คาบ (120 นาที)	-แบบวัดพฤติกรรมการ มีวินัยในตนเองด้านการ เรียนรู้ เรื่องความ รับผิดชอบ -ใบงานที่ 1.1
2 คาบที่ 1 เวลา 09.00 - 10.00 น. คาบที่ 2 เวลา 13.00 - 14.00 น.	-ประวัติความเป็นมาของ วันวิสาขบูชาอัฐมีบูชา -เหตุการณ์สำคัญและ การปฏิบัติตนใน วันวิสาขบูชา	การจัดการเรียนรู้เรื่อง วันวิสาขบูชา ตามหลัก ของ ศีล สมาธิ ปัญญา	2 คาบ (120 นาที)	-แบบวัดพฤติกรรมการ มีวินัยในตนเองด้านการ เรียนรู้ เรื่องตั้งใจเรียน -ใบงานที่ 1.2 -สมุดเรียนประจำวิชา
3 คาบที่ 1 เวลา 09.00 - 10.00 น. คาบที่ 2 เวลา 13.00 - 14.00 น.	-ประวัติความเป็นมาของ วันอัฐมีบูชา -เหตุการณ์สำคัญและ การปฏิบัติตนในวันอัฐมี บูชา	การจัดการเรียนรู้เรื่อง วันอัฐมีบูชา ตามหลัก ของ ศีล สมาธิ ปัญญา	2 คาบ (120 นาที)	-แบบวัดพฤติกรรมการ มีวินัยในตนเองด้านการ เรียนรู้ เรื่องตรงต่อเวลา -ใบงานที่ 1.3
4 คาบที่ 1 เวลา 09.00 - 10.00 น. คาบที่ 2 เวลา 13.00 - 14.00 น.	-ประวัติความเป็นมาของ วันวันอาสาฬหบูชา -เหตุการณ์สำคัญและ การปฏิบัติตนใน วันอาสาฬหบูชา	การจัดการเรียนรู้เรื่องวัน อาสาฬหบูชา ตามหลัก ของ ศีล สมาธิ ปัญญา	2 คาบ (120 นาที)	-แบบวัดพฤติกรรมการ มีวินัยในตนเองด้านการ เรียนรู้ เรื่องใฝ่เรียนรู้ -ใบงานที่ 1.4

ตารางที่ 3.2 ตารางการเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา (ต่อ)

สัปดาห์	สาระสำคัญ	กิจกรรม	เวลา	เครื่องมือ
คาบที่ 1 เวลา 09.00 - 10.00 น.	วัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ (Posttest 1)	ทำแบบทดสอบ	1 คาบ	-แบบวัดพฤติกรรมความ มีวินัยในตนเองด้านการ เรียนรู้
8 คาบที่ 1 เวลา 09.00 - 10.00 น.	วัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ (Posttest 2)	ทำแบบทดสอบ	1 คาบ	แบบวัดพฤติกรรมความ มีวินัยในตนเองด้านการ เรียนรู้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว จึงนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ค่าสถิติครั้งนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าร้อยละ (%) ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อประเมินความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา และใฝ่เรียนรู้ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (กาญจนา วัฒนาฯ, 2548, น. 189)

ช่วงคะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง แสดงพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำหรือมากที่สุด

ช่วงคะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง แสดงพฤติกรรมปฏิบัติบ่อย หรือ ปฏิบัติมาก

ช่วงคะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง แสดงพฤติกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง หรือ ปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง แสดงพฤติกรรมปฏิบัติหลายๆ ครั้ง หรือ ปฏิบัติน้อย

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง แสดงพฤติกรรมไม่ค่อยปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติน้อยที่สุด

2) ทดสอบค่าที (t-test) เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนตามหลักไตรสิกขา ก่อนเรียนและหลังเรียน

3) ทดสอบค่าที (t-test) เปรียบเทียบความคงทนของความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ ของนักเรียน ตามหลักไตรสิกขา หลังเรียนเสร็จสิ้นแล้ว 1 เดือน จึงวัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้เป็นครั้งที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา นำเสนอตามลำดับดังนี้

4.1 ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

4.2 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

4.3 ผลการศึกษาความคงทนของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังจากจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาผ่านไปแล้ว 1 เดือน

4.4 ผลการวิเคราะห์บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

4.1 ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

4.1.1 ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา

จากการที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาโดยใช้หลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ และวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เสร็จเรียบร้อยแล้วปรากฏผลความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นำเสนอดังตารางที่ 4.1.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนเป็นรายบุคคล (N=32)

นักเรียนคนที่	ความรับผิดชอบ			ตั้งใจเรียน			ตรงต่อเวลา			ใฝ่เรียนรู้			รวม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	
1	4.70	0.48	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.73	0.03	มากที่สุด
2	4.20	0.42	มาก	4.10	0.32	มาก	4.50	0.53	มาก	4.00	0.47	มาก	4.20	0.09	มาก
3	4.10	0.74	มาก	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก	4.40	0.11	มาก
4	3.70	0.82	มาก	3.80	0.42	มาก	4.10	0.32	มาก	4.00	0.00	มาก	3.90	0.34	มาก
5	2.40	0.52	น้อยมาก	4.20	0.42	มาก	4.50	0.53	มาก	4.30	0.48	มาก	3.85	0.05	มาก
6	4.20	0.63	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.30	0.48	มาก	4.50	0.53	มาก	4.40	0.06	มาก
7	4.00	0.67	มาก	4.30	0.48	มาก	4.40	0.52	มาก	4.40	0.52	มาก	4.28	0.08	มาก
8	4.20	0.42	มาก	3.70	0.95	มาก	3.40	1.43	ปานกลาง	3.20	1.23	ปานกลาง	3.63	0.44	มาก
9	4.90	0.332	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.90	0.32	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด	4.83	0.08	มากที่สุด
10	4.00	0.00	มาก	4.30	0.48	มาก	4.30	0.48	มาก	4.30	0.48	มาก	4.23	0.24	มาก
11	4.10	0.74	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.40	0.52	มาก	4.50	0.53	มาก	4.40	0.11	มาก
12	4.40	0.70	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.50	0.53	มาก	4.55	0.10	มากที่สุด
13	4.20	0.42	มาก	4.20	0.63	มาก	4.40	0.52	มาก	4.40	0.52	มาก	4.30	0.09	มาก

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนเป็นรายบุคคล (N=32)
(ต่อ)

นักเรียนคนที่	ความรับผิดชอบ			ตั้งใจเรียน			ตรงต่อเวลา			ใฝ่เรียนรู้			รวม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	
14	4.60	0.52	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด	4.60	0.70	มากที่สุด	4.40	0.52	มาก	4.55	0.09	มากที่สุด
15	3.80	0.42	มาก	4.00	0.67	มาก	4.40	0.52	มาก	4.10	0.57	มาก	4.08	0.10	มาก
16	4.30	0.82	มาก	3.80	0.42	มาก	4.30	0.48	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.25	0.18	มาก
17	4.80	0.42	มากที่สุด	4.50	0.53	มาก	4.40	0.52	มาก	4.30	0.48	มาก	4.50	0.05	มาก
18	4.30	0.82	มาก	3.90	0.74	มาก	4.00	0.94	มาก	4.00	0.82	มาก	4.05	0.08	มาก
19	2.90	0.57	ปานกลาง	3.60	0.52	มาก	3.90	0.32	มาก	3.80	0.42	มาก	3.55	0.11	มาก
20	3.30	0.85	ปานกลาง	3.50	0.97	ปานกลาง	4.50	0.53	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด	4.00	0.26	มาก
21	3.70	0.85	มาก	3.90	0.74	มาก	4.10	0.74	มาก	4.00	0.67	มาก	3.93	0.12	มาก
22	4.30	0.82	มาก	4.40	0.52	มาก	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก	4.43	0.15	มาก
23	4.20	0.42	มาก	4.30	0.48	มาก	4.20	0.63	มาก	4.50	0.53	มาก	4.30	0.09	มาก
24	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.52	มาก	4.50	0.53	มาก	4.10	0.57	มาก	4.43	0.03	มาก

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนเป็นรายบุคคล (N=32)
(ต่อ)

นักเรียนคนที่	ความรับผิดชอบ			ตั้งใจเรียน			ตรงต่อเวลา			ใฝ่เรียนรู้			รวม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	
25	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.53	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.40	0.52	มาก	4.63	0.26	มากที่สุด
26	4.00	0.67	มาก	3.90	0.32	มาก	4.20	0.42	มาก	4.30	0.67	มาก	4.10	0.18	มาก
27	4.40	0.70	มาก	4.50	0.53	มาก	4.90	0.32	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.70	0.30	มากที่สุด
28	4.40	0.70	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.40	0.70	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.50	0.11	มาก
29	4.30	0.82	มาก	4.50	0.53	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.34	มากที่สุด
30	4.60	0.52	มากที่สุด	4.30	0.67	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด	4.50	0.71	มาก	4.53	0.11	มากที่สุด
31	4.60	0.52	มากที่สุด	4.20	0.63	มาก	4.50	0.53	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด	4.5	0.06	มาก
32	4.30	0.67	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.55	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 71.88) มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก นักเรียนคนที่ 9 มีค่าเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.08) รองลงมาคนที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.73$, S.D.= 0.03) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือคนที่ 19 ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.11)

เมื่อพิจารณาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้รายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คนที่ 25 ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) และได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือคนที่ 5 ($\bar{x} = 2.40$, S.D. = 0.52) ด้านตั้งใจเรียนนักเรียนที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือคนที่ 1 ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.42) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือคนที่ 20 ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.97) ด้านตรงต่อเวลา นักเรียนที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือคนที่ 9 และคนที่ 27 ($\bar{x} = 4.90$, S.D. = 0.32) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือคนที่ 8 ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 1.43) ด้านใฝ่เรียนรู้ นักเรียนที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คนที่ 27.29 และคนที่ 32 ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) และคนที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือคนที่ 8 ($\bar{x} = 3.20$, S.D. = 1.23)

4.1.2 ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนทั้งห้อง จำแนกตามรายด้าน

หลังจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน วัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ รายละเอียด แสดงในตาราง 4.1.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนทั้งห้อง หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา จำแนกเป็นรายด้าน (N=32)

ข้อ ที่	ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	การ แปลผล
1. ด้านความรับผิดชอบ				
1.1	นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้สำเร็จด้วยตนเอง	4.13	0.87	มาก
1.2	นักเรียนปฏิบัติงานหรือทำการบ้านเต็มความสามารถ	4.06	0.76	มาก
1.3	นักเรียนปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่มอบหมายจากกลุ่ม เมื่อทำงานกลุ่มกับเพื่อน	4.22	0.55	มาก
1.4	นักเรียนดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	4.34	0.75	มาก
1.5	นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่รอคำสั่งจากครู	4.13	0.98	มาก
1.6	นักเรียนยอมรับและทำตามกฎกติกาของห้องเรียน	4.03	0.82	มาก
1.7	นักเรียนไม่นำงานวิชาอื่นขึ้นมาทำในขณะที่ครูสอน	4.06	0.91	มาก
1.8	นักเรียนเตรียมอุปกรณ์มาเรียน ครบตามที่ตกลงกับครู	4.22	0.83	มาก

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนทั้งห้อง หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา จำแนกเป็นรายด้าน (N=32) (ต่อ)

ข้อ ที่	ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	การ แปลผล
1.9	นักเรียนอดทน ทำให้งานสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย	4.41	0.71	มาก
1.10	นักเรียนยอมรับความคิดเห็นหรือข้อติติงจากครูและเพื่อน	4.16	0.77	มาก
คะแนนเฉลี่ย		4.18	0.12	มาก
2. ตั้งใจเรียน				
2.1	นักเรียนสนใจเรียนทุกชั่วโมง	4.28	0.68	มาก
2.2	นักเรียนถามครูเมื่อมีข้อสงสัย หรือ ไม่เข้าใจ	4.16	0.57	มาก
2.3	นักเรียนทำงานรวมกลุ่มกับเพื่อนจนสำเร็จ	4.31	0.78	มาก
2.4	นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนด้วยความเต็มใจ	4.19	0.59	มาก
2.5	นักเรียนไม่พูดขณะครูสอน	4.06	0.80	มาก
2.6	นักเรียนไม่นำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูสอน	4.28	0.63	มาก
2.7	นักเรียนฟังและตอบคำถามขณะเรียน	4.25	0.57	มาก
2.8	นักเรียนให้ความสนใจอุปกรณ์สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้สอน	4.38	0.55	มาก
2.9	นักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียนตามที่ครูกำหนด	4.38	0.71	มาก
2.10	นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ครูสอนหรือกิจกรรมที่มอบหมาย	4.25	0.51	มาก
คะแนนเฉลี่ย		4.25	0.10	มาก
3. ตรงต่อเวลา				
3.1	นักเรียนเข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด	4.59	0.67	มากที่สุด
3.2	นักเรียนส่งการบ้านหรืองานตามเวลาที่ครูกำหนด	4.47	0.57	มาก
3.3	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลาที่กำหนด	4.53	0.51	มากที่สุด
3.4	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธงตามเวลาที่กำหนด	4.56	0.56	มากที่สุด
3.5	นักเรียนไปร่วมกิจกรรมทันตามเวลาที่ตกลงกัน	4.34	0.60	มาก
3.6	นักเรียนทำแบบฝึกหัดส่งทันตามเวลาที่ครูกำหนด	4.38	0.55	มาก
3.7	นักเรียนแบ่งเวลาเพื่อให้ทำงานสำเร็จทันตามเวลาที่กำหนด	4.25	0.76	มาก

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนทั้งห้อง หลังเรียนตามหลักไตรสิกขา จำแนกเป็นรายด้าน (N=32) (ต่อ)

ข้อ ที่	ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	การ แปลผล
3.8	นักเรียนหยุดทำงานหรือกิจกรรมอื่นเพื่อไปร่วมงานหรือกิจกรรมตามที่นัดหมาย	4.31	0.69	มาก
3.9	นักเรียนพยายามไปตามเวลาที่นัดหมายถึงแม้จะมีปัญหาหรืออุปสรรค	4.22	0.61	มาก
3.10	นักเรียนเข้านอนและตื่นนอนตามเวลาที่ผู้ปกครองหรือครูกำหนด	4.41	0.67	มาก
คะแนนเฉลี่ย		4.38	0.08	มาก
4. ใฝ่เรียนรู้				
4.1	นักเรียนค้นคว้าความรู้จากสถานที่ต่างๆนอกห้องเรียนและนอกโรงเรียน	4.38	0.79	มาก
4.2	นักเรียนมักจะซักถามเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย	4.38	0.75	มาก
4.3	นักเรียนมีความกระตือรือร้นเรื่องที่จะเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่	4.38	0.66	มาก
4.4	นักเรียนสืบเสาะหาข้อมูลจากข่าวหรือสถานการณ์รอบตัว	4.38	0.66	มาก
4.5	นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มหรือในการตอบคำถามครู	4.53	0.51	มากที่สุด
4.6	นักเรียนติดตามข้อมูลข่าวสารของชมรมหรือชุมนุมในโรงเรียน	4.22	0.66	มาก
4.7	นักเรียนสมัครหรือแสดงความจำนงที่จะเข้าร่วมกิจกรรม	4.25	0.51	มาก
4.8	นักเรียนเข้าห้องสมุดของโรงเรียน	4.59	0.56	มากที่สุด
4.9	นักเรียนเตรียมตัวหรือค้นหาความรู้ก่อนเรียนวิชาต่างๆ	4.25	0.57	มาก
4.10	นักเรียนใช้เวลาว่างทำงานหรือร่วมกิจกรรมที่ชอบและเป็นประโยชน์	4.51	0.56	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย		4.39	0.10	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม		4.31	0.02	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในระดับมาก ($\bar{x}=4.31$, S.D. = 0.02) โดยด้านด้านใฝ่เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.10) รองลงมาคือ ตรงต่อเวลา ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.08) ด้านตั้งใจเรียน ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.10) และด้านน้อยที่สุดคือความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.12)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ด้านใฝ่เรียนรู้สูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D.= 0.10) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D.= 0.56) คือเรื่อง นักเรียนเข้าห้องสมุดของโรงเรียน สูงรองลงมาคือ ด้านตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D.= 0.08) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D.= 0.67) คือเรื่องนักเรียนเข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด ด้านตั้งใจเรียนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.10) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.55) คือ เรื่องนักเรียนให้ความสนใจอุปกรณ์สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้สอน และนักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียนตามที่ครูกำหนด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.18$, S.D.= 0.12) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.71) คือเรื่อง นักเรียนอดทน ทำให้งานสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

4.2 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขานำเสนอดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา (N=32)

ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	ค่า t	Sig
ก่อนเรียน	2.77	0.21	10.76	0.01**
หลังเรียน	4.31	0.11		

** p < 0.01

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3 ผลการศึกษาความคงทนของควมมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังจากจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้ว 1 เดือน (N=32)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบวัดประเมินตนเอง หลังจากเรียนรู้เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยใช้หลักไตรสิกขา มาเป็นกระบวนการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ผ่านไป 1 เดือน แล้วนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนครั้งที่ 1 กับหลังเรียนผ่านไป 1 เดือน นำเสนอดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบความคงทน ของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนครั้งที่ 1 และหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ผ่านไปแล้ว 1 เดือน (N=32)

ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	ค่า t	Sig
หลังเรียน	4.32	0.11	3.25	0.05*
หลังเรียนผ่านไป 1 เดือน	4.52	0.02		

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้หลังเรียนหลังจากเรียนจบไป 1 เดือน สูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 ผลการวิเคราะห์บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ระหว่างการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้อุบัติการณ์ ปัญหา อุปสรรคต่างๆ และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสรุปไว้ดังนี้

1) สรุปพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

นักเรียนส่วนมากมีความตั้งใจ และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นอย่างดี เชื่อฟังในสิ่งที่ครูแนะนำ รู้จักซักถามเมื่อสงสัย ส่งงานตรงตามเวลาที่ครูกำหนด มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายจากครูหรือเพื่อน และรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง แต่ยังมีนักเรียนบางคนที่ยังพูดคุยกันเวลาครูสอน นำโทรศัพท์ออกมาเล่น จนทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูเกิดการล่าช้า

2) การจัดการเรียนรู้

นักเรียนส่วนมากมีระเบียบ มีสติและสมาธิในการเรียนดีมาก ตั้งใจทำตามทีครูกบอกและให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ แต่ยังมีนักเรียนบางคนที่ยังไม่เข้าใจในเรื่องของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากชอบคุยกันเวลาครูสอน และนำขนมขึ้นมารับประทาน

3) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

สื่อและอุปกรณ์ของโรงเรียน ยังไม่พร้อมในการจัดการเรียนรู้ตามที่ครูผู้สอนต้องการ และเด็กนักเรียนบางคนยังชอบคุยกันขณะครูสอน นำขนมขึ้นมารับประทานและเสียงรบกวนจากรถยนต์ที่มารบกวนในการทำสมาธิของเด็กนักเรียนเนื่องจากห้องเรียนติดถนน ซึ่งครูต้องคอยตัดเตือนเป็นระยะๆ

4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูผู้สอนควรตรวจสอบสื่ออุปกรณ์ที่ช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้ดี และเน้นให้เด็กนักเรียนทำกิจกรรมให้มากเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองกลุ่มเดียว สอบก่อน และหลังการทดลอง (One-group pretest-posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา 2) เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา และ 3) เพื่อศึกษาความคงทนของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังจากจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ผ่านไปแล้ว 1 เดือน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียน ในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มศูนย์ กทม. ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 6 โรงเรียน จำนวน 184 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา 4 แผน เก็บข้อมูลในการวิจัยโดย ผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเป็นเวลา 4 สัปดาห์ และแบบวัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านตั้งใจเรียน ด้านตรงต่อเวลา ด้านใฝ่เรียนรู้ และประเมินความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ของนักเรียนโดยนำแบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนประเมินตนเอง ด้วยความซื่อสัตย์ตามความเป็นจริง

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา หลังเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน และพบว่านักเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 71.88) มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นได้ระดับมากที่สุด และปานกลาง

5.1.2 นักเรียนที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านใฝ่เรียนรู้ ($\bar{x}=4.39$, S.D. = 0.10) รองลงมาคือด้าน ตรงต่อเวลา ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.08) และด้านตั้งใจเรียน ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.10) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.12) ตามลำดับ

5.1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.1.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้หลังเรียน หลังเรียนจบไป 1 เดือน สูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ มีความคงทน

5.1.5 ผลการบันทึกหลังจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนส่วนมากมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน ตรงต่อเวลา ใฝ่เรียนรู้ และเข้าใจในบทเรียนมีเพียงนักเรียนบางคน ที่ครูต้องคอยให้ความช่วยเหลือ

5.2 อภิปรายผล

อภิปรายผลดังประเด็นต่อไปนี้

ผลการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เป็นไปตามสมมุติฐาน แสดงว่าหลักไตรสิกขา ทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับ ภัทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ (2559) ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองทั้ง 2 ช่วงชั้น มีคะแนนความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นเพราะ

5.2.1 หลักสูตรสถานศึกษามุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมไหว้พระ สวดมนต์ และปฏิบัติธรรมให้กับเด็กนักเรียน ทุกวันศุกร์ของแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม ในตนเอง ดังนั้นการที่ผู้วิจัยนำหลักไตรสิกขามาพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเป็นการส่งเสริม การพัฒนาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะตามปรัชญาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีวินัย

5.2.2 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติและฝึกทักษะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน ทำให้ไม่เบื่อหน่าย และทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระที่จัดการเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่คงทน และยั่งยืน

5.2.3 การที่นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ มีความตั้งใจ ในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ และสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงทำให้เกิดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ดีขึ้น

5.2.4 พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2544, น. 232) กล่าวว่า ไตรสิกขา เป็นหลักใหญ่ของพระพุทธศาสนา เป็นระบบและเป็นกระบวนการทั้งหมดของการพัฒนาคน มี 3 ประการ คือ ศิลปสมาธิ ปัญญา สามารถพัฒนาคนได้โดยเฉพาะพฤติกรรมของคน

ในขณะที่นักเรียนได้สวดมนต์ไหว้พระรัตนตรัย และได้ทำสมาธิก่อนเรียนทุกครั้งที่ยังเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนมีความสามารถในการศึกษาและมีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายกว่าเดิม สุคนธ์สินธิพานนท์ (2550, น. 189-190) นอกจากนี้การบันทึกหลังการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจปฏิบัติตามที่ครู เสนอแนะ และสนใจ ร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

สรุป การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ โดยใช้หลักไตรสิกขา สามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้เป็นอย่างดี และมีความคงทน หลังจากได้รับการฝึกฝนหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้นควรนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ และสังเกตพฤติกรรม พร้อมทั้งให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่องให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามจนเกิดเป็นลักษณะนิสัย

2) การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา หากต้องการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนควรต้องศึกษาเอกสาร และเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อม ก่อนจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง และเมื่อพบว่า นักเรียนมีปัญหาหรือไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการและกิจกรรมที่ครูมอบหมาย ครูต้องช่วยแนะนำและช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเด็กนักเรียนอย่างรวดเร็ว

3) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายรูปแบบ โดยเน้นการใช้พุทธวิธีที่เหมาะสม และใช้เทคโนโลยีควบคู่ไปด้วยโดยให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องจัดการเรียนรู้แบบวิธีปกติ และจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ระหว่าง เด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อศึกษากิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน
- 3) ควรใช้รูปแบบการวิจัยที่มีการวัดผล เป็นระยะๆ หลังจากจัดการเรียนรู้ผ่านไป 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน เพื่อวัดความคงทน ของความมีวินัยด้านการเรียนรู้
- 4) ควรใช้หลักการของไตรสิกขาไปทดลองจัดการเรียนรู้พัฒนาความมีวินัยในตนเอง กับนักเรียนที่เรียนในชั้น อื่นๆ เพื่อศึกษาผลของการวิจัยต่อยอดจากการวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศรีราชา.
- กรมวิชาการ. (2537). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มปป.
- กรมการศาสนา. (2548). *คู่มือครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *กรอบแนวคิดหลักการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กฤษฎา สอนแก้ว. (2555). *การศึกษาการจัดการเรียนรู้คอมพิวเตอร์กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- กาญจนา วัฒนาญ. (2548). *การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธนพรการพิมพ์.
- กัญระญา รุ่งเรือง. (2545). *ผลของการจัดกิจกรรมกลุ่มแบบหลากหลายต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* (Master's thesis, มหาวิทยาลัยศิลปากร). สืบค้นจาก <http://www.thaithesis.org/detail/>
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน: 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- เกษมศรี ภัทรภูริสกุล. (2544). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้และความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์* (Master's thesis, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). สืบค้นจาก <http://news.msu.ac.th/web/dublin.php/>
- เกษม วัฒนชัย. (2545). *การปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาฯ.
- โกษีย์ วงศ์สุธา. (2546). *การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพธิ์สง่า อำเภอดงขลุ่ย จังหวัดอุบลราชธานี* (Master's thesis, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). สืบค้นจาก http://etheses.psru.ac.th/libirpsru/sites/default/files/site/default/thesis/bib_30.pdf/
- ชนิดา รักษ์พลเมือง. (2557). *กระบวนการทัศน์พัฒนศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชัยวิชิต เขียรชนะ. (2548). การพัฒนาแบบวัดความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่สาม
จังหวัดนครนายก (Unpublished Doctoral dissertation). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- ชัยพร วิชชาวธู. (2540). ความจำมนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ชูชีพ อรุณเหลือง. (2553). การศึกษาความมีวินัยในตนเองและสังคมของนักเรียน นักศึกษา
(Unpublished Doctoral dissertation). วิทยาลัยเทคนิค, ระยอง.
- ณัฐกร อินทุยศ. (2556). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร สดากรณ์. (2540). การวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนายร้อย.
(Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ดวงแก้ว สุหลง. (2555). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักศึกษา
(Master's thesis, มหาวิทยาลัยรังสิต). สืบค้นจาก [http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/
Spe_Ed/Saowanee_T.pdf/](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Spe_Ed/Saowanee_T.pdf/)
- ทัศนีย์ อินทร์บำรุง. (2539). วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อน
กลับบ้าน (Master's thesis, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร). สืบค้นจาก
<http://news.msu.ac.th/web/Dublin/>
- ทิวาพร พลพานิช. (2549). การสอนแบบไตรสิกขา-โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดพะเยา
(Master's thesis, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). สืบค้นจาก <http://www.moralproject.net/>
- ทิพรัตน์ สัตระ. (2549). ผลการใช้เทคนิคผลกราฟิกในการสอนวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
(Master's thesis, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี
สารสนเทศ). สืบค้นจาก <http://tdc.walai.net/docview/>
- นัฐพล นพแก้ว. (2550). การมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียน
โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดตราด (Master's thesis).
สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประพันธ์ น้อยเถา. (2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความรู้ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ แตกต่างกันได้ได้รับการสอนแบบระบบการสอนส่วนบุคคล โดยใช้ชุดการสอนเป็น รายบุคคลและโดยใช้ชุดการสอนเป็นกลุ่ม (Master's thesis, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ). สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เปี่ยมพงษ์ นุ้ยบ้านด่าน. (2543). องค์การแห่งการเรียนรู้ Learning Organization. วารสารการศึกษา พยาบาล, 10(3), 13-17. สืบค้นจาก <http://natres.psu.ac.th/Journal/Learn Organ/index.htm/>
- พรรณี ชูทัย. (2550). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการบริษัท เกรท เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- พระมหาเสกสรร จิรภาโส. (2552). การศึกษาวิเคราะห์หลักไตรสิกขาที่มีต่อการจัดการศึกษาไทย (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLTS)
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2544). พุทธวิธีในการสอน. กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). หัวใจพระพุทธศาสนา: พุทธจักร (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: พุทธจักร.
- พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2546). ทิศทางการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พุทธทาสภิกขุ. (2549). คู่มือมนุษยสัมพันธ์ฉบับสมบูรณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ, และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ. (2559). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลัก ไตรสิกขา จันทบุรี (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://ird.rmutto.ac.th>
- ภุริพรรณ ทวีชาติ. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปรีชาเชิงอารมณ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ได้รับการสอนแบบ ไตรสิกขากับการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค (STAD) (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2550). การสอนแบบไตรสิกขา (Master's thesis, มหาวิทยาลัย ราชภัฏกำแพงเพชร). สืบค้นจาก <http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ยุพิน จันทร์ศรี. (2546). ผลการใช้เกมประกอบการสอนศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์และความคงทนของการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (Master's thesis, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์). สืบค้นจาก <http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/>
- รัตนากรณี สมบัติตรา. (2552). การศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนอักษรบริหารธุรกิจ จังหวัดระยอง (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โดกไผ่ (สถิตย์วิริยะคุณ). (2560). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โดกไผ่ (สถิตย์วิริยะคุณ). นครราชสีมา: โคราชพรีนติ้ง.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์เลิฟเพรส.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชา จรเดช. (2549). ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานคร (Unpublished Master's thesis). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับพฤติกรรมจริยธรรมตามความคิดเห็นของผู้สอน ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Master's thesis, มหาวิทยาลัยศิลปากร). สืบค้นจาก <http://www.thaithesis.org/detail.php/>
- สังวาลย์ เกตุพุ่ม. (2559). การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำสมาธิร่วมกับการใช้สื่อประสม กรุงเทพฯ (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://grad2.rsu.ac.th/Upload/Abstract/>
- สินีนากู ปลื้มมะลัง. (2547). การพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนชุมชนคงวิทยา อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา (Master's thesis, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). สืบค้นจาก http://119.46.244.220/article/file_upload/pachara/
- สินีนากู สุทธจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพาณิชยการโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุคนธ์ สิ้นธิพานนท์. (2550). *ศูดยอดวิธีการสอน: สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมนำไปสู่การ
จัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- สุชา จันทน์เอม. (2542). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวดี เพ็ชรน้อย. (2545). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้
คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน
แบบเกม 2 รูปแบบ (Master's thesis, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)*. สืบค้นจาก
<https://jmgongrak.files.wordpress.com/>
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2530). *การสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ:
โอเดียนโตร์.
- สุรชาติ กิรติตระกูล. (2552). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองด้านการแต่ง
กายของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยอาชีพสตรี อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (Unpublished
Master's thesis)*. มหาวิทยาลัยสารคาม, สารคาม.
- สุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล. (2543). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนและความ
คงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียน โดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (Master's thesis, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ)*. สืบค้นจาก<http://news.msu.ac.th/web/dublin.php/>
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2542). *การพัฒนาวินัยในตนเองตามแนวทางไตรสิกขา*. พ.ศ.ด., 32(220), 25-31.
สืบค้นจาก https://edu.msu.ac.th/jem/home/journal_file/
- เสริมศักดิ์ บุตรทอง. (2547). *การจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาเพื่อเสริมสร้างสันติภาพสำหรับ
ผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 4 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส
เขต 1 และ 2 (Master's thesis, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)*. สืบค้นจาก
<http://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail/>
- สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ. (2547). *20 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมค่านิยม
และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2550). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุริพร มุ่งงา, และศรีกัญญ์สสรณ์ รังสีบวรกุล. (2557). การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 7(2). สืบค้นจาก https://www.tci-thaijo.org/index.php/social_crru/article/download/
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- หรรทราย อ่อนอาจ. (2556). ศึกษาปัญหาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี (Master's thesis). สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/
- หรรทราย อ่อนอาจ. (2556). ศึกษาปัญหาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี (Master's thesis). สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/
- อรรถพล คำภู. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบอุปนัย วิธีสอนแบบนิรนัยและวิธีสอนตามคู่มือครู (Master's thesis). สืบค้น http://library.uru.ac.th/opac/book_find.asp/
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- Adam, J. A. (1998). *Human Memory*. New York: McGraw – Hill.
- Bootsin, R. R. (1965). *ความสำคัญของการเรียนรู้*. Retrieved from <http://webcache.googleusercontent.com>
- Bryant, B. K. (1971). Student – Teacher Relationship as Related to Internal – External Focus of Control. *Dissertation Abstracts International*, 32(8), 48-54.
- Coon D., & Mitterer, J. (2013). *Psychology: A Journey* (5th ed.). CA: Wadsworth Publishing.
- Elizabeth, A. B. (1986). *The Manager's Open Door and the Communication Climate*. n.p.: Business Horizons.
- Feldman, S. R. (2013). *Understanding Psychology*. University of Massachusetts Amherst: McGraw Hill Connect Learn Succeed.
- Gregory, A. K. (2013). *Learning process*. Retrieved from <http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

Hoffman, M. L. (1970). *Moral Development, in Carmichael' Manual of Child Psychology.*

New York: John Wiley and Sons.

Rathus, A. S. (2013). *Psychology Concepts and Connections, Brief Version.* n.p.: Mc Graw Hill

International Edition, Connect Learn Succeed.

Wiggins, J. S. (1971). *The psychology of personality.* Massachusetts: Addison-Wesley.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ
จดหมายเชิญผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านการ
เรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ดร.ชัชชญา พิระธรณิศน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2. นายอัมพร เจือจันทร์ หัวหน้าคณะครุศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
3. นางสาววย ภารัตนวงศ์ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
4. นายประจวบ โอนนอก ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่
(สถิตวิริยคุณ)
5. นายสมศักดิ์ จักสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระแก้ว

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
191 หมู่ 5 ถนนพหลโยธิน
Bangkok, Pathumthani 12000, Thailand
T. (66) 2637-2200-33
F. (66) 2701-5757
E. info@rsu.ac.th

ที่ ศษ.4900/0050.1

13 กันยายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชัชชญา พิระธรรณศิริ

อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

เนื่องด้วย พระอภิสิทธิ์ชน เนียมโพธิ์ รหัส 5906211 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา โดยมี ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDC 699 วิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้นับและการทำวิจัย จึงขออนุญาตเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ซึ่งพระอภิสิทธิ์ชน เนียมโพธิ์ จะได้นำรายละเอียดของเครื่องมือวิจัยมานำเสนอท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์รับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของพระอภิสิทธิ์ชน เนียมโพธิ์ ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชชญา พิระธรรณศิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ผู้ประสานงาน : อ.ชิตชไม วัชรกุล
โทร. 02-997-2222 ต่อ 1215, 1278

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กรุงเทพ
กรุงเทพฯ 10000

Rajabhat University
Mahachulalongkornrajavidyalaya
Bangkok 12000, Thailand

Tel: 0209 2200-30
F: 020 2791 1157
E: info@rju.ac.th

ที่ ศษ.4800/0050.2

13 กันยายน 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์อัมพร เจือจันทร์

หัวหน้าสาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

เนื่องด้วย พระอภิรักษ์ณ์ เนียมโพธิ์ รหัส 5906211 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา โดยมี ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDC 399 วิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้และการทำวิจัย จึงขออนุญาตเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ซึ่งพระอภิรักษ์ณ์ เนียมโพธิ์ จะได้นำรายละเอียดของเครื่องมือวิจัยมานำเสนอท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์รับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของพระอภิรักษ์ณ์ เนียมโพธิ์ ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ชยานุวัชร)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ผู้ประสานงาน : อ.อิตศไม วิสตุล
โทร. 02-907-2222 ต่อ 1275, 1278

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Rajabhat Surin
เมืองสุรินทร์ ๓๒๑๐๐
จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๑๐๐

Rajabhat University
Mahavithayalai Rajabhat Surin
Rakumthani 2000, Thailand
T. (66) 2997 2288 10
F. (66) 2191 3757
E. Rajabhat@rju.ac.th

ที่ ศษ.4800/0050.8

13 กันยายน 2560

เรื่อง ขอร้องเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวรัช ภารัตนวงษ์
หัวหน้าสาขาสังคมศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไม้ (สตรีวิริยะคุณ) จังหวัดนครราชสีมา

เนื่องด้วย พระอภิรักษ์ณั เนียมโพธิ์ รหัส ๕๑๐๕๒๑๑ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา โดยมี ดร.ศรีสมร พุ่มสรวายด์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDC ๕๑๑ วิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้นักเรียนและการทำวิจัย จึงขออนุญาตเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ซึ่งพระอภิรักษ์ณั เนียมโพธิ์ จะได้นำรายละเอียดของเครื่องมือวิจัยมานำเสนอท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์รับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของพระอภิรักษ์ณั เนียมโพธิ์ ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ชยานุวัชร)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ผู้ประสานงาน : อ.สิริชไม วิสุตกุล
โทร. ๐๕-๕๑7-๕๕๕๕ ต่อ 1275, 1276

ราชภัฏอุบลราชธานี
 Rajabhat Udon Thani
 100 ถนนวิบูลย์
 Wung-Ang, Udon Thani 41
 อ.อุบลราชธานี 41000
 Thailand
 T: 050 2991 2200-30
 F: 050 2991 5737
 E: info@ruu.ac.th

ที่ ศษ.4800/0050.4

18 กันยายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไม้ (สถิตวิริยะคุณ) จังหวัดนครราชสีมา

เนื่องด้วย ทรพระภักดิ์ เขื่อนโพธิ์ รหัส 6906211 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ออกนักรเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดการเรียนรู้ตามหลัก ไตรสิกขา โดยมี ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด เป็นวิทยากรที่ปรึกษา

ขณะนี้ นักศึกษาอยู่ในขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้พระภักดิ์ เขื่อนโพธิ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยดังกล่าวข้างต้น และคณะศึกษาศาสตร์ขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ชยานูวิชร)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ผู้ประสานงาน : อ.ธิดาไม วิชุดกุล
 โทร. 02-๙๑7-๒๒๒๒ ต่อ 1275, 1276

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Rajabhat Udon Thani
300 Srinagarindra Road
Udon Thani 41100

Rajabhat Udon Thani
Mahavithayalai Rajabhat Ud.
Rudumit 12000 Thailand

Tel: 080 7997 2200-90
E: 166 2791 3103
E: info@rju.ubn.ac.th

ที่ สข.4800/0093

COPY

๑ ตุลาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ Try Out

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระแก้ว จ.นครราชสีมา

เนื่องด้วย พระอภิรักษ์ ณ เข็มโพธิ์ รหัส 5908211 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขา โดยมี ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ขณะนี้นักศึกษาอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้พระอภิรักษ์ ณ เข็มโพธิ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือดังกล่าวข้างต้น และคณะศึกษาศาสตร์ขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ชยานูวัตร)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ผู้ประสานงาน : อ.อภิม วิสุตกุล

โทร. 02-997-2222 ต่อ 1275, 1276

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

แบบวัดความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
สำหรับ นักเรียน

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับปฏิบัติที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุดซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำหรือมากที่สุด
4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อย หรือ ปฏิบัติมาก
3 หมายถึง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หรือ ปานกลาง
2 หมายถึง ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง หรือ ปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง ไม่ค่อยปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติน้อยที่สุด

แบบวัดนี้มี 4 ด้าน มี 40 ข้อ จงตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1. ความรับผิดชอบ						
1.1	นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้สำเร็จด้วยตนเอง					
1.2	นักเรียนปฏิบัติงานหรือทำการบ้านเต็มความสามารถ					
1.3	นักเรียนปฏิบัติตามภาระหน้าที่มอบหมายจากกลุ่ม เมื่อทำงานกลุ่มกับเพื่อน					
1.4	นักเรียนดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย					
1.5	นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่รบกวนคำสั่งจากครู					
1.6	นักเรียนยอมรับและทำตามกฎกติกาของห้องเรียน					
1.7	นักเรียนไม่นำงานวิชาอื่นขึ้นมาทำในขณะที่ครูสอน					
1.8	นักเรียนเตรียมอุปกรณ์มาเรียน ครบตามที่ตกลงกับครู					
1.9	นักเรียนอดทน ทำให้งานสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย					

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.10	นักเรียนยอมรับความคิดเห็นหรือข้อติติงจากครูและเพื่อน					
2. ตั้งใจเรียน						
2.1	นักเรียนสนใจเรียนทุกชั่วโมง					
2.2	นักเรียนถามครูเมื่อมีข้อสงสัย หรือไม่เข้าใจ					
2.3	นักเรียนทำงานรวมกลุ่มกับเพื่อนจนสำเร็จ					
2.4	นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนด้วยความเต็มใจ					
2.5	นักเรียนไม่พูดขณะครูสอน					
2.6	นักเรียนไม่นำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูสอน					
2.7	นักเรียนฟังและตอบคำถามขณะเรียน					
2.8	นักเรียนให้ความสนใจอุปกรณ์สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้สอน					
2.9	นักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียนตามที่ครูกำหนด					
2.10	นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ครูสอนหรือกิจกรรมที่มอบหมาย					
3. ตรงต่อเวลา						
3.1	นักเรียนเข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด					
3.2	นักเรียนส่งการบ้านหรืองานตามเวลาที่ครูกำหนด					
3.3	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลาที่กำหนด					
3.4	นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมหน้าเสาธงตามเวลาที่กำหนด					
3.5	นักเรียนไปร่วมกิจกรรมทันตามเวลาที่ตกลงกัน					
3.6	นักเรียนทำแบบฝึกหัดส่งทันตามเวลาที่ครูกำหนด					
3.7	นักเรียนแบ่งเวลาเพื่อให้ทำงานสำเร็จทันตามเวลาที่กำหนด					
3.8	นักเรียนหยุดทำงานหรือกิจกรรมอื่นเพื่อไปร่วมงานหรือกิจกรรมตามที่นัดหมาย					
3.9	นักเรียนพยายามไปตามเวลาที่นัดหมายถึงแม้จะมีปัญหาหรืออุปสรรค					
3.10	นักเรียนเข้านอนและตื่นนอนตามเวลาที่ผู้ปกครองหรือครูกำหนด					
4. ใฝ่เรียนรู้						
4.1	นักเรียนค้นคว้าความรู้จากสถานที่ต่างๆนอกห้องเรียนและนอก					

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	โรงเรียน					
4.2	นักเรียนมักจะซักถามเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย					
4.3	นักเรียนมีความกระตือรือร้นเรื่องที่จะเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่					
4.4	นักเรียนสืบเสาะหาข้อมูลจากข่าวหรือสถานการณ์รอบตัว					
4.5	นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มหรือในการตอบคำถามครู					
4.6	นักเรียนติดตามข้อมูลข่าวสารของชมรมหรือชุมนุมในโรงเรียน					
4.7	นักเรียนสมัครหรือแสดงความจำนงที่จะเข้าร่วมกิจกรรม					
4.8	นักเรียนเข้าห้องสมุดของโรงเรียน					
4.9	นักเรียนเตรียมตัวหรือค้นหาความรู้ก่อนเรียนวิชาต่างๆ					
4.10	นักเรียนใช้เวลาว่างทำงานหรือร่วมกิจกรรมที่ชอบและเป็นประโยชน์					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ลงชื่อ

(พระอภิรักษ์ เนียมโพธิ์)

นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 8 ชั่วโมง

แผนที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1.สาระสำคัญ

การทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้และส่งงานตามเวลา โดยมีการฝึกกระบวนการทางไตรสิกขา คือศีล สมาธิ ปัญญา สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในเรื่องความรับผิดชอบเกี่ยวกับ

- 1.ทำงานที่ครูมอบหมายสำเร็จ
- 2.ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัว
- 3.ยอมรับและทำตามกฎกติกา
- 4.อดทน
- 5.ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

3.1. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

3.1.1 วันมาฆบูชา

4. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 ขั้นนำ (ขั้นศีล)

- 4.1.1 จัดสถานที่สิ่งแวดล้อม และผู้เรียนให้มีระเบียบ เพื่อเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้
- 4.1.2 ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเป็นต้นแบบ

4.2 ชั้นสอน (ชั้นสมาธิ)

4.2.1 ครูเปิดคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเหตุการณ์ในวันมาฆบูชา ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าเป็นเหตุการณ์ใด

4.2.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยสมัครใจและให้เด็กตั้งชื่อกลุ่มตัวเอง เพื่อศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของวันมาฆบูชา โดยศึกษาจากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.5 คอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุด

4.2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า การศึกษาวันมาฆบูชามีประโยชน์อย่างไร จากนั้นร่วมกันสรุปและส่งตัวแทนออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

4.3 ชั้นสรุป (ปัญญา)

4.3.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันมาฆบูชา จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 เรื่องวันมาฆบูชา โดยให้นักเรียนตอบคำถาม ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรม และสรุปสาระสำคัญ

ชั่วโมงที่ 2

4.4 ชั้นนำ (ขั้นศีล)

4.4.1 จัดสถานที่เรียนสิ่งแวดล้อม และผู้เรียนให้มีระเบียบ เพื่อเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้

4.4.2 ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเป็นต้นแบบ

4.4.3 ครูเปิดคลิปวิดีโอการปฏิบัติตนของชาวพุทธ เช่น การทำบุญตักบาตร การเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ให้นักเรียนดู เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

4.5 ชั้นสอน (ชั้นสมาธิ)

4.5.1 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มฝึกท่องบทสวดบูชา

พระรัตนตรัย พร้อมคำแปล โดยดูจากหนังสือเรียน

4.5.2 ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาท่องบทสวดบูชาพระรัตนตรัยที่หน้าชั้นเรียน โดยครูจับฉลากเรียกทีละกลุ่ม

4.6 ชั้นสรุป (ปัญญา)

4.6.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญของวันมาฆบูชา และหลักของการปฏิบัติตนในวันสำคัญ

5. สื่อการเรียนรู้

- 5.1 คลิปวิดีโอ
- 5.2 ใบงานที่ 1.1 เรื่องวันมาฆบูชา
- 5.3 หนังสือเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5
- 5.4 คอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุด

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์ / สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.ทำงานที่ครูมอบหมายสำเร็จ	1. ใบงานที่ 1.1	1. ใบงานที่ 1.1	นักเรียนทำใบงานได้ถูกต้องเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
2.ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัว	2.สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
3.ยอมรับและทำตามกฎกติกา	3.สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในห้องและในการทำกิจกรรมต่างๆ	3.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
4.อดทน	4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	4.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
5.ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	5.สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	5.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60

7. กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

7.1 เมื่อถึงวาระวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใดวันหนึ่ง ผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษาและร่วมพิธีกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง

7.2 ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

8.บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

8.1 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

8.2 การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

8.3 ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

8.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้บันทึก)

(พระอภิรักษ์ นعيمโพธิ์)

_____ / _____ / _____

ลงชื่อ.....

(นายประจวบ โอนนอก)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โลกไผ่ (สภคย์วิริยะคุณ)

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา

2560

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

จำนวน 8 ชั่วโมง

แผนที่ 1 เรื่อง วันวิสาขบูชา

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1.สาระสำคัญ

การทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้และส่งงานตามเวลา โดยมีการฝึกกระบวนการทางไตรสิกขา คือศีล สมาธิ ปัญญา สามารถพัฒนาให้นักเรียน ตั้งใจเรียน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในเรื่องของการตั้งใจเรียนเกี่ยวกับ

- 1.สนใจเรียน
- 2.ไม่พูดคุยขณะเรียน
- 3.ร่วมกิจกรรมทุกครั้ง
- 4.จดบันทึกสิ่งที่ครูสอน

3. สาระการเรียนรู้

3.1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

3.1.1 วิสาขบูชา

4. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 ช้่นนำ(ชั้นศีล)

4.1.1 นำนักเรียนไปเรียนรู้ที่ได้ต้นโพธิ์ใหญ่หลังโรงเรียน เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ ต้นโพธิ์ใหญ่ให้ความร่มรื่น อากาศเย็นสบายจะทำให้ผู้เรียนมีความสงบพร้อมที่จะเรียนรู้

4.1.2 ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน

4.2 ขั้นสอน (ขั้นสมาธิ)

4.2.1 ครูนำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเหตุการณ์ในวันวิสาขบูชา มาให้นักเรียนดู และสนทนาซักถามเกี่ยวกับความสำคัญของแต่ละภาพ พร้อมซักถามนักเรียนถึงรายละเอียดของเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ถ้านักเรียนสงสัยอยากรู้เรื่องให้ลึกซึ่งต้องไปศึกษาจากบทเรียนโปรแกรมเรื่อง วันวิสาขบูชา ที่ครูนำมาให้ศึกษา

4.2.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คนโดยสมัครใจและให้เด็กตั้งชื่อกลุ่มตัวเอง และรับบทเรียนโปรแกรม เรื่อง วันวิสาขบูชา จากครู

4.2.3 เมื่อนักเรียนได้รับบทเรียน โปรแกรม เรื่อง วันวิสาขบูชา แล้ว ร่วมกันสนทนาสรุปกันเองโดยวิธีระดมสมอง มีครูคอยเป็นที่เลี้ยง

4.3 ขั้นสรุป (ปัญญา)

4.3.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันวิสาขบูชา จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.2 เรื่องประวัติความเป็นมาของวันวิสาขบูชา โดยให้นักเรียนตอบคำถาม และร่วมกันเฉลยกิจกรรมและสรุปสาระสำคัญ

ชั่วโมงที่ 2

4.4 ขั้นนำ (ขั้นศีล)

4.4.1 นำนักเรียนไปเรียนรู้ที่หอประชุมโรงเรียน เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศหอประชุมโรงเรียน ให้ความสงบ อากาศเย็นสบายจะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้

4.4.2 ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเป็นต้นแบบ

4.4.3 ครูเปิดสื่อ PowerPoint การปฏิบัติตนของชาวพุทธ เช่น การทำบุญตักบาตร การเวียนเทียน นั่งสมาธิเดินจงกรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้นักเรียนดู เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

4.5 ขั้นสอน (ขั้นสมาธิ)

4.5.1 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 4กลุ่ม กลุ่มละ8 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มไปสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด เรื่อง การเดินจงกรม แล้วสรุปเนื้อหา

4.5.2 ครูให้แต่ละกลุ่ม ไปฝึกเดินจงกรมตามสถานที่สงบต่างๆ 20 นาที โดยครูคอยเป็นที่เลี้ยง

4.5.3 ครูผู้สอนเดินตรวจทดสอบเด็กตามจุดต่างๆ ที่เด็กทำการฝึกเดินจงกรม พร้อมเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นแรกเปลี่ยนความรู้กับเด็กนักเรียน

4.5.4 ครูเรียกนักเรียนรวมตัวที่หอประชุมโรงเรียน

4.6 ชั้นสรุป (ปัญหา)

4.6.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการเดินทางกรรมและหลักของการปฏิบัติตนในวันสำคัญ

5. สื่อการเรียนรู้

5.1 ดินโพธิ์ใหญ่หลังโรงเรียน /ห้องสมุด

5.2 ใบงานที่ 1.2 เรื่อง วิสาขบูชา

5.3 หนังสือเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5/บทเรียนโปรแกรม เรื่อง วันวิสาขบูชา

5.4 คลิปวิดีโอ /สื่อ PowerPoint การปฏิบัติตนของชาวพุทธ

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์ / สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.สนใจเรียน	1.สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ใบงานที่ 1.2	1.แบบสังเกตพฤติกรรม ใบงานที่ 1.2	นักเรียนปฏิบัติและทำใบงานได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
2.ไม่พูดคุยขณะเรียน	2.สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	2.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
3.ร่วมกิจกรรมทุกครั้ง	3.สังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม	3.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
4.จดบันทึกสิ่งที่ครูสอน	4.ดูจากสมุดเรียน ประจำวิชา	4.สมุดเรียนประจำวิชา	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60

7. กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

7.1 เมื่อถึงวาระวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใดวันหนึ่ง ผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษาและร่วมพิธีกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง

7.2 ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนา

8.บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

8.1 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ด้านตั้งใจเรียน

.....

.....

.....

.....

8.2 การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

8.3 ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

8.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้บันทึก)

(พระอภิรักษ์ เนียมโพธิ์)

_____/_____/_____

ลงชื่อ.....

(นายประจวบ โอนนอก)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โศกไผ่ (สถิตยวีริยะคุณ)

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 8 ชั่วโมง

แผนที่ 1 เรื่อง อัญมณีบูชา

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่..... เดือน พ.ศ.....

1.สาระสำคัญ

การทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้และส่งงานตามเวลา โดยมีการฝึกกระบวนการทางไตรสิกขา คือศีล สมาธิ ปัญญา สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความตรงต่อเวลา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในเรื่องของการตรงต่อเวลาเกี่ยวกับ

1. ปฏิบัติตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด
2. ส่งงานบ้านตามเวลาที่กำหนด
3. ร่วมกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด
4. ปฏิบัติตามเวลาที่นัดหมาย

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

- 3.1.1 วันอัญมณีบูชา

4. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 ขั้นนำ (ขั้นศีล)

- 4.1.1. ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยการจัดโต๊ะเป็นรูปตัว U
- 4.1.2. ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสูบทเรียน
- 4.1.3. ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.2 ชั้นสอน (ชั้นสมาธิ)

4.2.1 ผู้สอนสนทนาซักถามผู้เรียนและให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า ขณะที่ไหว้พระสวดมนต์นั้น จิตใจของผู้เรียนระลึกรู้ถึงคุณของพระรัตนตรัยในเรื่องอะไรบ้าง

4.2.2 ผู้สอนสรุปประเด็นการแสดงความคิดเห็น แล้วโยงผลสรุปไปสู่เนื้อหาเรื่อง วันอัฐมีบูชา

4.2.3 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า วันอัฐมีบูชา มีความสัมพันธ์อย่างไรกับพระพุทธเจ้า

4.2.4 ให้ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญของวันอัฐมีบูชา เป็นแผนภาพความคิด

4.2.5 นักเรียนนำแผนภาพความคิดที่ทำออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3 ชั้นสรุป (ปัญญา)

4.3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันอัฐมีบูชา

ชั่วโมงที่ 2

4.4 ชั้นนำ (ขั้นศีล)

4.4.1 จัดสถานที่เรียนสิ่งแวดล้อม และผู้เรียนให้มีระเบียบ เพื่อเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้

4.4.2 ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน

4.4.3 ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงวันอัฐมีบูชา

4.5 ชั้นสอน (ขั้นสมาธิ)

4.5.1 ครูเปิดสื่อ PowerPoint วันอัฐมีบูชา ให้นักเรียนดู

4.5.2 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 4กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มไปสืบค้นข้อมูลในห้องสมุด เรื่องวันอัฐมีบูชา แล้วสรุปเนื้อหา

4.5.3 ครูให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน โดยครูจับฉลากเรียกทีละกลุ่ม

4.5.4 ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมทำชิ้นงาน/ภาระใบงานที่ 1.3 เรื่อง วันอัฐมีบูชา ตามเวลาที่ครูกำหนด

4.6 ชั้นสรุป (ปัญญา)

4.6.1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันอัฐมีบูชา

5. สื่อการเรียนรู้

5.1 สื่อ PowerPoint วันอัฐมีบูชา

5.2 ใบงานที่ 1.3 เรื่อง วันอัฐมีบูชา

5.3 หนังสือเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์ / สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.ปฏิบัติตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด	1.สังเกตพฤติกรรม การทำกิจกรรมของโรงเรียน	1.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ60
2.ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด	2.ใบงานที่ 1.1	2. ใบงานที่ 1.1	นักเรียนทำใบงานได้ ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ60
3.ร่วมกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด	3.สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่มและ เข้าร่วมกิจกรรม	3.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ60
4.ปฏิบัติตามเวลาที่นัดหมาย	4.สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่มและ เข้าร่วมกิจกรรม	4.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ60

7. กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

7.1 เมื่อถึงวาระวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใดวันหนึ่ง ผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษา และร่วมพิธีกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง

7.2 ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

8.บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

8.1 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ด้านตรงต่อเวลา

.....

.....

.....

.....

8.2 การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

8.3 ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

8.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้บันทึก)

(พระอภิรักษ์ นعيمโพธิ์)

_____/_____/_____

ลงชื่อ.....

(นายประจวบ โอนนอก)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โลกไผ่ (สภิตย์วิริยะคุณ)

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 8 ชั่วโมง

แผนที่ 1 เรื่อง วันอาสาฬหบูชา

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1.สาระสำคัญ

การทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้และส่งงานตามเวลา โดยมีการฝึกกระบวนการทางไตรสิกขา คือศีล สมาธิ ปัญญา สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียร

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ในเรื่องของการใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับ

- 1.ตั้งคำถาม ถามครูเมื่อมีข้อสงสัย
- 2.กระตือรือร้นสนใจเรื่องใหม่ๆ
- 3.ชอบอ่านหนังสือทุกประเภท
- 4.เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ
- 5.ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3. สาระการเรียนรู้

3.1. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

3.1.1 วันอาสาฬหบูชา

4. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 ขั้นนำ (ขั้นศีล)

4.1.1 จัดสถานที่เรียนสิ่งแวดล้อม และผู้เรียนให้มีระเบียบ เพื่อเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.2 ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเป็นต้นแบบ

4.2 ชั้นสอน (ชั้นสมาธิ)

4.2.1 ครูนำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเหตุการณ์ในวันอาสาฬหบูชา มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าเป็นเหตุการณ์ใด

4.2.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คนโดยสมัครใจและให้เด็กตั้งชื่อกลุ่มตัวเอง เพื่อศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของวันอาสาฬหบูชา โดยศึกษาจากหนังสือเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5 คอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุด

4.2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า การศึกษาวันอาสาฬหบูชามีประโยชน์อย่างไร จากนั้นร่วมกันสรุปและส่งตัวแทนออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

4.3 ชั้นสรุป (ปัญญา)

4.3.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับวันอาสาฬหบูชา จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.4 เรื่องวันอาสาฬหบูชา โดยให้นักเรียนตอบคำถาม เสร็จแล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญ

ชั่วโมงที่ 2

4.4 ชั้นนำ (ขั้นศีล)

4.4.1 จัดสถานที่เรียนสิ่งแวดล้อม และผู้เรียนให้มีระเบียบ เพื่อเกื้อหนุนให้เกิดการเรียนรู้

4.4.2 ให้ผู้เรียนทำสมาธิ สวดมนต์ ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเป็นต้นแบบ

4.4.3 ครูนำภาพการปฏิบัติตนของชาวพุทธ เช่น การทำบุญตักบาตร การเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้นักเรียนดู เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

4.5 ชั้นสอน (ชั้นสมาธิ)

4.5.1 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 4กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มฝึกท่องบทสวดบูชาพระรัตนตรัยพร้อมคำแปล โดยดูจากหนังสือเรียน

4.5.2 ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาท่องบทสวดบูชาพระรัตนตรัยที่หน้าชั้นเรียน โดยครูจับฉลากเรียกทีละกลุ่ม

4.6 ชั้นสรุป (ปัญญา)

4.6.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญของวันอาสาฬหบูชา และหลักของการปฏิบัติตนในวันสำคัญ

5. สื่อการเรียนรู้

- 5.1 คลิปวิดีโอ
- 5.2 ใบงานที่ 1.1 เรื่องวันอาสาฬหบูชา
- 5.3 หนังสือเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5
- 5.4 คอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุด

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์ / สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.ตั้งคำถามฯครูเมื่อมีข้อสงสัย	1.สังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนและขณะเข้าร่วมกิจกรรม	1.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
2.กระตือรือร้นสนใจเรื่องใหม่ๆ	2.ใบงานที่ 1.1	2. ใบงานที่ 1.1	นักเรียนทำใบงานได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
3.ชอบอ่านหนังสือทุกประเภท	3.สังเกตพฤติกรรม	3.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
4.เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ	4.สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60
5.ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	5.สังเกตพฤติกรรม	5.แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ60

7. กิจกรรมเสริมการเรียนรู้

7.1 เมื่อถึงวาระวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใดวันหนึ่ง ผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษาและร่วมพิธีกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง

7.2 ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

8.บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

8.1 วินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ด้านใฝ่เรียนรู้

.....

.....

.....

.....

8.2 การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

8.3 ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

8.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้บันทึก)

(พระอภิรักษ์ ณัฏฐ์ เนียมโพธิ์)

_____/_____/_____

ลงชื่อ.....

(นายประจวบ โอนนอก)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก – โลกไผ่ (สภิตย์วิริยะคุณ)

_____/_____/_____

ภาคผนวก ค

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ตารางที่ ก. 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาวินัยในตนเองด้าน
การเรียนรู้ แผนที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา

หัวข้อการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
	1	2	3			
ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.2 ครอบคลุมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
ด้านเนื้อหาสาระ						
2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.3 สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้						
3.1 จัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.2 พัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในเรื่องของความรับผิดชอบ	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.3 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.4 เหมาะสมกับเนื้อหาสาระในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านสื่อการเรียนรู้						
4.1 เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4.2 มีความน่าสนใจ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4.3 สามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในเรื่องความรับผิดชอบได้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
5.1 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
5.2 เครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5.3 ประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ก. 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาวินัยในตนเองด้าน
การเรียนรู้ แผนที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
	1	2	3			
ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.2 ครอบคลุมหลักไตรสิกขา	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
ด้านเนื้อหาสาระ						
2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.3 สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้						
3.1 จัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.2 พัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในเรื่อง ตั้งใจเรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.3 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.4 เหมาะสมกับเนื้อหาสาระในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านสื่อการเรียนรู้						
4.1 เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.2 มีความน่าสนใจ	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.3 สามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ในเรื่อง ตั้งใจเรียนได้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
5.1 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5.2 เครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
5.3 ประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ก. 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาวินัยในตนเองด้าน
การเรียนรู้ แผนที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
	1	2	3			
ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรม	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
1.2 ครอบคลุมกับหลักไตรสิกขา	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
ด้านเนื้อหาสาระ						
2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
2.3 สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้						
3.1 จัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.2 พัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ในเรื่อง ตรงต่อเวลา	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.3 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.4 เหมาะสมกับเนื้อหาสาระในรายวิชาสังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านสื่อการเรียนรู้						
4.1 เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.2 มีความน่าสนใจ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4.3 สามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ในเรื่อง ตรงต่อเวลาได้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
5.1 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
5.2 เครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมิน มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5.3 ประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ก. 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาวินัยในตนเองด้าน
การเรียนรู้ แผนที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
	1	2	3			
ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรม	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
1.2 ครอบคลุมกับหลักไตรสิกขา	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
ด้านเนื้อหาสาระ						
2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
2.3 สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้						
3.1 จัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.2 พัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ในเรื่อง ใฝ่เรียนรู้	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.3 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.4 เหมาะสมกับเนื้อหาสาระในรายวิชาสังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านสื่อการเรียนรู้						
4.1 เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.2 มีความน่าสนใจ	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.3 สามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ด้านการเรียนรู้ ในเรื่อง ใฝ่เรียนรู้ได้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
5.1 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5.2 เครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมิน มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5.3 ประเมินตามสภาพจริง	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้

ตารางที่ ก. 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้

ข้อที่	พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	การแปลผล	
		1	2	3			
1	ความรับผิดชอบ						
1.1	นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้สำเร็จด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.2	นักเรียนปฏิบัติงานหรือทำการบ้านเต็มความสามารถ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.3	นักเรียนแก้ปัญหาทันทีเมื่อพบปัญหาในการเรียน	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้
1.4	นักเรียนปฏิบัติตามภาระหน้าที่มอบหมายจากกลุ่ม เมื่อทำงานกลุ่มกับเพื่อน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.5	นักเรียนดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.6	นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่รอคำสั่งจากครู	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.7	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
1.8	นักเรียนยอมรับและทำตามกฎกติกาของห้องเรียน	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
1.9	นักเรียนไม่นำงานวิชาอื่นขึ้นมาทำในขณะที่ครูสอน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.10	นักเรียนเตรียมอุปกรณ์มาเรียนครบตามที่ตกลงกับครู	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.11	นักเรียนยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเต็มใจ	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้
1.12	นักเรียนทำการบ้านครบทุกข้อที่ได้รับมอบหมายแม้ว่าบางข้อจะยาก	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้

ตารางที่ ก. 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้
(ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
		1	2	3			
1.13	นักเรียนอดทน ทำให้งานสำเร็จตามที่ ได้รับมอบหมาย	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้
1.14	นักเรียนยอมรับความคิดเห็นหรือข้อติติง จากครูและเพื่อน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
1.15	นักเรียนไม่ละทิ้งงานหรือเลิกทำการบ้าน เมื่อพบปัญหา	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้
2	ตั้งใจเรียน						
2.1	นักเรียนสนใจเรียนทุกชั่วโมง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.2	นักเรียนถามครูเมื่อมีข้อสงสัย หรือ ไม่เข้าใจ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.3	นักเรียนทำงานรวมกลุ่มกับเพื่อน จนสำเร็จ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.4	นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียน ด้วยความเต็มใจ	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
2.5	นักเรียนไม่พูดขณะครูสอน	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้
2.6	นักเรียนไม่นำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครู สอน	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
2.7	นักเรียนฟังและตอบคำถามขณะเรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.8	นักเรียนให้ความสนใจอุปกรณ์สื่อการ สอนที่ครูนำมาใช้สอน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.9	นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมาย โดยไม่พูดกับเพื่อน	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
2.10	นักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียนตาม ที่ครูกำหนด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2.11	นักเรียนนำอุปกรณ์การเรียนมาครบ	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้

ตารางที่ ก. 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้
(ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
		1	2	3			
2.12	นักเรียนไม่ลืมและปฏิบัติตามข้อตกลง	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
2.13	นักเรียนไม่ม่วนนอนและไม่หลับขณะเรียน	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้
2.14	นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ครูสอนหรือกิจกรรมที่มอบหมาย	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
2.15	นักเรียนมาโรงเรียนหรือเข้าห้องเรียนก่อนเวลานัดหมาย	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
3	ตรงต่อเวลา						
3.1	นักเรียนเข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.2	นักเรียนส่งการบ้านหรืองานตามเวลาที่ครูกำหนด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.3	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.4	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธงตามเวลาที่กำหนด	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
3.5	นักเรียนกลับบ้านตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.6	นักเรียนรับประทานอาหารตรงเวลาทุกมื้อ	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.7	นักเรียนเข้าสอบตามเวลาที่กำหนด	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
3.8	นักเรียนไปร่วมกิจกรรมทันตามเวลาที่ตกลงกัน	+1	+1	0	+2	0.66	ใช้ได้
3.9	นักเรียนถือว่าเวลานัดหมายเป็นเรื่องสำคัญ	+1	+1	-1	+1	0.33	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ ก. 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้
(ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
		1	2	3			
3.10	นักเรียนทำแบบฝึกหัดส่งทันตามเวลาที่ครูกำหนด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.11	นักเรียนแบ่งเวลาเพื่อให้ทำงานสำเร็จทันตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.12	นักเรียนวางแผนก่อนเรียนหรือทำกิจกรรม	+1	+1	-1	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
3.13	นักเรียนหยุดทำงานหรือกิจกรรมอื่นเพื่อไปร่วมงานหรือกิจกรรมตามที่นัดหมาย	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.14	นักเรียนพยายามไปตามเวลาที่นัดหมายถึงแม้จะมีปัญหาหรืออุปสรรค	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3.15	นักเรียนเข้านอนและตื่นนอนตามเวลาที่ผู้ปกครองหรือครูกำหนด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4	ใฝ่เรียนรู้						
4.1	นักเรียนค้นคว้าความรู้จากสถานที่ต่าง ๆ นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียน	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.2	นักเรียนมักจะซักถามเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4.3	นักเรียนมีความกระตือรือร้นเรื่องที่จะเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4.4	นักเรียนสืบเสาะหาข้อมูลจากข่าวหรือสถานการณ์รอบตัว	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4.5	นักเรียนอ่านหนังสือทุกประเภท	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
4.6	นักเรียนหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ครูไม่ได้มอบหมาย	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ ก. 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้
(ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การแปลผล
		1	2	3			
4.7	นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มหรือในการตอบคำถามครู	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4.8	นักเรียนสนใจที่จะฟังเรื่องราวที่มีคนมาเล่าให้ฟัง	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.9	นักเรียนติดตามข้อมูลข่าวสารของชมรมหรือชุมนุมในโรงเรียน	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.10	นักเรียนชอบอ่านโฆษณาหรือหนังสือพิมพ์ หรือข่าวสารต่างๆ	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
4.11	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจเพื่อเพิ่มพูนความรู้	+1	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
4.12	นักเรียนสมัครหรือแสดงความจำนงที่จะเข้าร่วมกิจกรรม	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.13	นักเรียนเข้าห้องสมุดของโรงเรียน	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.14	นักเรียนเตรียมตัวหรือค้นหาความรู้ก่อนเรียนวิชาต่างๆ	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้
4.15	นักเรียนใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ	+1	0	+1	+2	0.66	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	อภิสิทธิ์ชัย เนียมโพธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	21 กรกฎาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกการสอนภาษาไทย, 2559 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, 2560
ที่อยู่ปัจจุบัน	241 วัดเวฬุวนาราม หมู่ 6 ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก - โลกไผ่ (สถิตย์วิริยะคุณ) นครราชสีมา
ตำแหน่ง	ครูพิเศษ